

ČESKOBATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

ČESKÝ BRATR

TÉMA

UZDRAVOVÁNÍ

cena 45 Kč

ročník 102

5/2026

Evangelický měsíčník

- 8** Rozhovor s členkou organizace Fuck Cancer Tanitou Býmovou – A. Koukol
- 12** Jak je to vlastně s Ježíšovým uzdravováním? – A. Lněničková
- 27** Rozhovor s výpomocnou kazatelkou Pavlou Michnovou – D. Ženatá
- 39** Proč pozdrav není jen společenský reflex – A. Rozbořilová

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

2026–2028

KURZ

PRO BUDOUCÍ VÝPOMOCNÉ
KAZATELE

Pro koho?

*Pro členy farních sborů ČCE
se zájmem o výpomocné
kazatelství*

Kde?

Praha, sbor ČCE u Klimenta

Jak probíhá?

*Teologická výuka (ETFUK) + praktická
příprava a vedení bohoslužeb*

*Rozpis přednášek,
cena, přihlášky
a další informace
na*

<https://1url.cz/@VKkurz>

TÉMA

- 7** Biblická úvaha – *A. Zapletal*
- 8** Rozhovor s členkou organizace Fuck Cancer Tanitou Býmovou – *A. Koukol*
- 12** Jak je to vlastně s Ježíšovým uzdravováním? – *A. Lněničková*
- 14** Rozhovor s farářem Filipem Boháčem – *M. Sabo*
- 18** Uzdravení vírou? – *V. Hrouda*
- 20** Otázka na tělo – *E. Karásková*

MOJE CÍRKEV

- 27** Rozhovor s výpomocnou kazatelkou Pavlou Michnovou – *D. Ženatá*
- 30** Potřetí jsme slavili romskou kulturu – *J. Kašpar*
- 31** Dokud sbor žije, vesnice dechá – *P. Pokorný*
- 33** Kálef slaví 30 let – *M. Bouček*
- 35** Na stejné lodi – *M. Ducho*

DIAKONIE

- 36** Za humny v Krabčicích – *A. Šůra*

SLOVO

- 39** Zdravím vás apoštolským pozdravem... a co to vlastně znamená – *A. Rozbořilová*
- 41** Setkání u Nebeské brány – *T. Szymiková*
- 42** Škoda těch prasátek?! – *M. Sabo*
- 45** Smlouva s Apoštolským stolcem nesmí být ratifikována – *A. Csukás*
- 46** Od kultu výkonu ke svobodě odpočinku – *D. Ženatá*
- 47** Nový Evangelický zpěvník také v Braillově písmu – *J. Červeňáková*
- 48** Poslední slovo – *I. Mužátková*

ÚVODNÍK

Rozdělující zed'

V těchto dnech se vede vzrušená diskuze ohledně sjezdu Sudetoněmeckého krajan-ského sdružení, který má proběhnout koncem května v Brně. Sudetští Němci přijedou na pozvání organizátorů festivalu Meeting Brno, který se věnuje tématům dialogu a porozumění.

Když se sjezd projednával na magistrátu, zaplnil jednací sál rozvášněný dav pokřikující „hanba“, zaznělo i zavádějící nálepkování typu „nechceme v Brně nácky!“. Kauzu sleduju spíš zpovzdálí, ale zaujala mne razanci reakcí některých občanů, především z řad odpůrců sjezdu. Přemýšlím, zdali jsou zranění, k nimž došlo před více než 80 lety, pro naši společnost ještě stále natolik bolestivá. Čím to, že lze staré křivdy tak snadno zneužít k rozdmýchávání nenávisti? V prostoru naší církve je situace velmi odlišná. Dialog mezi českou a německou evangelickou církví započal už před více než 30 lety. Obě strany se vzájemně omluvily za své historické přešlapy a vyjádřily touhu po smíření. Vznikla česko-německá pracovní skupina, která ve vzájemném dialogu pokračovala. Výsledky její činnosti shrnula publikace *Rozdělující zed' je zbořena* (1999). Troufnu si říct, že zásluhou této soustavné práce, kterou čeští i němečtí evangelici v 90. letech odvedli, dnes v našem církevním prostoru otázka druhoválečné historie už není palčivým tématem. Jsem moc vděčná za to, že v naší církvi neulpíváme na křivdách, které se udály téměř před stoletím, a že obě strany stály o uzdravení vztahů. S mnoha církvemi v Německu i jejich představiteli máme dnes vztahy nadstandardní, spolupráce i setkávání probíhají na různých rovinách a při nejrůznějších příležitostech. Myslím, že pro smíření a uzdravování vztahů můžou být právě církve dobrým mostem. Je příznačné, že hojení této „hnisající rány“, jak odsun Němců nazval, se chce věnovat i nový pražský arcibiskup Stanislav Příbýl.

Adéla Rozbořilová

Výměna v čele Společenství evangelických církví Evropy

Společenství protestantských církví v Evropě (CPCE/GEKE) má novou generální sekretářku. Po Mariu Fischerovi převzala vídeňský úřad německá teoložka Susanne Schenk. Do funkce byla uvedena při bohoslužbě ve Vídni 27. dubna 2026.

Německý protestantský teolog Mario Fischer pracoval v úřadu od roku 2015 a o tři roky později byl jmenován do jeho čela. Na přelomu dubna a května 2026 jej nahradila württemberská farářka Susanne Schenk a ujímá se vedení společenství, do něhož z českých církví patří Českobratrská církev evangelická, Církev československá husitská, Církev bratrská, Evangelická církev metodistická v ČR a Slezská církev evangelická a. v.

Triapadesátiletá členka rady GEKE dosud působila jako teologická poradkyně biskupa Ernsta-Wilhelma Gohla a jako referentka pro ekumenu Evangelické luterské církve ve Württembergu.

Společenství evangelických církví v Evropě neboli Leuenberské společenství církví sdružuje téměř sto luterských, kalvínských, unionovaných a metodistických církví z Evropy i Jižní Ameriky a navazuje na Leuenberskou konkordii z roku 1973, která umožnila společné slavení svátostí a vzájemnou zastupitelnost kazatelů a kazatelů těchto církví (společenství kazatelů a stolu Páně).

Hof, foto: leuenberg.org

Synodní rada se sešla s vedením seniorátů

Je již letitou tradicí, že se před synodem schází vedení církve s vedením seniorátů. Bylo tomu tak i letos ve dnech 10.–11. dubna a sešlo se bezmála 30 účastníků: členů synodní rady, seniorů, seniorátních kurátorů a několik zaměstnanců ústřední kanceláře.

Na programu byla reflexe nového nastavení osobních příplatků či výhled mezd duchovních po roce 2028, kdy skončí příspěvek od státu. Diskutovalo se také o startu bilančních rozhovorů, které vedou nově senioři či jimi pověření členové seniorátních výborů s duchovními, představen byl i nový systém fondů povšechného sboru, který pamatuje na potřebné zaměstnance i běžné členy sborů.

Nemalá část jednání byla věnována reformě seniorátů, která Evangelickou církev čeká v roce 2027. Senioráty se na slučování připravují, a proto byl prostor věnován i praktickým otázkám. Zdá se však, že proces proběhne bez větších zádrhelů.

Vítaným trendem je, že v řadě seniorátů a sborů probíhají audity majetku, které jsou podpořeny z celocírkevních zdrojů Jeronýmovy

jednoty. Účelem těchto revizí je rekonstruovat, pronajímat či prodávat majetky tak, aby nezatěžovaly sbory.

Radostnou zprávou je také mnoho realizovaných a připravovaných akcí pro mládež, nový projekt pro kurátory a řada dalších kurzů a konferencí. Některé vznikají, jiné nepokračují – i to je známka toho, že církev reaguje na podněty a potřeby účastníků.

Martin Balcar, ředitel církevní kanceláře

Synod v Chebu: sledujte dění minutu po minutě on-line

Aktuální informace, klíčová rozhodnutí i atmosféru přímo z místa 4. zasedání 36. synodu Českobratrské církve evangelické vám zprostředkujeme opět v tradiční obsáhlé on-line textové a fotografické reportáži z jednacího sálu. Letošní řádné zasedání proběhne od 21. do 23. května 2026 v Chebu.

Podrobné zpravodajství z jednotlivých jednání můžete sledovat minutu po minutě na webu synod.e-cirkev.cz nebo na e-cirkev.cz.

Připojit se lze i k živému videopřenosu zahajovací bohoslužby ve čtvrtek 21. května v podvečerních hodinách; odkaz bude zveřejněn rovněž na hlavním církevním webu e-cirkev.cz.

Hof, foto: ARO

TÉMA: UZDRAVOVÁNÍ

ježíši
když jsi uzdravil
deset malomocných
jenom jeden se vrátil
a řekl děkuji

často i já
poděkuji
až za desátý dar
a pak i já
slyším vstaň a jdi

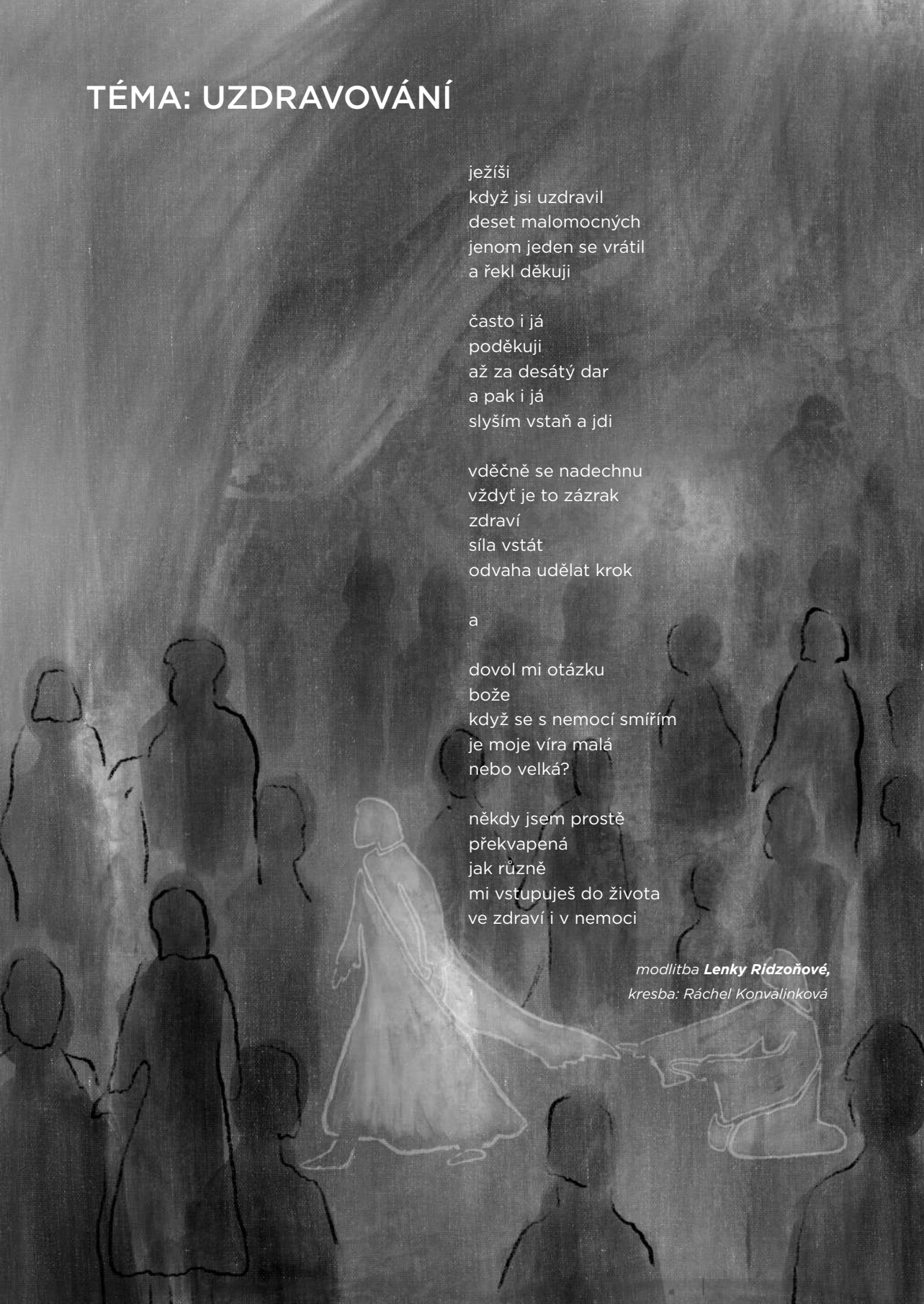
vděčně se nadechnu
vždyť je to zázrak
zdraví
síla vstát
odvaha udělat krok

a

dovol mi otázku
bože
když se s nemocí smírím
je moje víra malá
nebo velká?

někdy jsem prostě
překvapená
jak různě
mi vstupuješ do života
ve zdraví i v nemoci

modlitba **Lenky Řidzoňové**,
kresba: *Rácheľ Konvalinková*

Víra tvá tě uzdravila? A proč ne?

Řekl mu (Ježíš): „Vstaň a jdi, tvá víra tě zachránila.“ (Lk 17,19)

Vyprávění o tom, jak Ježíš zázračně uzdravoval, mne velmi oslovují. Jedno z nich je v evangeliu podle Lukáše: uzdravení deseti malomocných (Lk 17,11–19). Je ovšem výzva, jak to přiblížit současným lidem (ať už při bohoslužbě, nebo v časopise). Aby to pro nás bylo evangelium, dobrá zpráva, ze které čerpáme pro víru i pro život.

Taky narážím na to, že jsou to vyprávění problematická. Například někomu nedávají rozumný smysl. Ježíše si plně váží, uznává jeho myšlenky; ale zázračná uzdravení mu přijdou vymyšlená. A že rozumně uvažující člověk je přece nemůže považovat za něco, co se mohlo reálně stát. Někdo naopak ze všech sil hájí jejich historickou přesnost. Anebo je dokonce přesvědčený, že podobná zázračná uzdravení se dějí nebo mají dít i dnes – a církev nebo kazatelé se v tom mají angažovat. Jiný má příběhy o zázračném uzdravení spojené s tím, že se upřímně modlil za někoho blízkého, ale ten se neuzdravil... Taková zkušenost může víru napořád poznamenat. Kolikrát zůstává třeba docela nenápadné „Pane, proč...?“

Ani na jeden z těch problematických rozměrů nemám dobrou odpověď. Člověku, kterému Ježíšova zázračná uzdravení přijdou vymyšlená, bych se snažil aspoň ukázat, že to přece jenom mohou být dobré příběhy, nosné pro víru i pro život. Ze svědectví o zázračných uzdraveních, co přicházejí z některých křesťanských kruhů, jsem spíš rozpačitý. Neumím si představit, že bych se nějaké „konference uzdravení“ účastnil; obával bych se manipulace. Člověku, který se vážně ptá: „Proč Bůh neuzdravil mého kamaráda, za kterého jsem se modlil*a?“ – tomu bych nedokázal říct nic lepšího než: to nevím. (Ale přece jen bych dodal: je dobře, že ses za kamaráda modlil*a.)

Z druhé strany, přes veškerou problematickost těchto vyprávění, jsem moc rád, že jsou v evangeliu zapsaná. Ukazují například, že Ježíš se zajímá o konkrétní problémy konkrétních lidí. Je ochotný se kvůli nim zastavit, například na cestě do Jeruzaléma, když procházel Samařskem a Galileou a šlo mu vstříc deset malomocných (Lk 17,11–12). Ježíš jim věnuje pozornost. Je pro mne silné, že Boha zajímají naše trápení: co bolí na těle, co bolí v duši, čím trpí duch. A v širším smyslu i to, co je bolavé ve světě.

Další věc: příběhy o Ježíšových uzdraveních jsou pro mne příběhy o uzdravujícím Ježíšovi, uzdravujícím Bohu. Někde jsem četl pozoruhodné vyznání: „Věřím ne v zázračná uzdravení, ale v Boha, který uzdravuje.“ Tento posun důrazu stojí za zamyšlení – pomáhá vidět uzdravení jako dar od Boha, od vzkříšeného Ježíše. A to klidně uzdravení, které nevypadá nijak „zázračně“. V tomto kontextu i známé „víra tvá tě uzdravila“ vyzní trochu jinak: uzdravila tě, ale ne díky tomu, že je silná nebo zralá; uzdravila tě, protože ses skrze ni setkal*a s uzdravujícím Bohem.

Asi nejsilnější je pro mne způsob, jakým o uzdravujícím Ježíšovi píše evangelista Matouš. Ježíš uzdravoval každou nemoc a každou chorobu v lidu (Mt 4,23); a slabosti naše na sebe vzal a nemoci nesl (8,17). Na jednu stranu tu vidím, že uzdravování bylo pro něj náročné, stálo ho dost sil; na druhou stranu je v tom jeho solidarita s lidskou bolestí, nemocí, utrpením. Lidský život není „nebe na zemi“ – a Bůh s tím počítá. Bere na sebe tíhu, kterou my lidé neseme, a nese ji spolu s námi. Matoušova slova o Ježíšovi jsem zakomponoval do modlitby, kterou se modlívám večer. Na závěr dne si připomínám víru, že ani já, ani jiní nejsme sami se svým trápením...

V nemoci mi pomohlo opřít se o něco, co mě přesahuje

O podpoře onkologických pacientů bez nálepek

Tanita Býmová pracuje v pacient-ské organizaci Fuck Cancer věnující se osvětě v oblasti onkologických onemocnění a podpoře pacientů s rakovinou. Její hlavní úkol spočívá v péči o konkrétní pacienty a jejich blízké. V rámci Fuck Cancer obstarává také administrativu a připravuje tematické přednášky o lidském zdraví a správné komunikaci s lidmi, které postihlo onemocnění nebo jiná krizová situace. Sama si přitom v dospívání onkologickým onemocněním a léčbou prošla. Zároveň v letošním roce dokončuje bakalářské studium evangelické teologie na ETF UK.

Co máš na své práci nejraději? Na co jsi nejvíc hrdá?

Náš tým. Je to skvělá parta lidí. Máme mezi sebou velký věkový rozptyl, někteří jsou onkologičtí pacienti, někdo se naopak s onemocněním osobně nesetkal, ale všichni chtějí pomáhat a investovat čas do něčeho, co není zlé.

Potom to jsou konkrétní lidé, kterým pomáhám. Když se k nám vrací zpětná vazba a někdo přijde a řekne „díky vám jsem to ustál o trochu líp“ nebo „to, co děláte, je skvělé, protože vím, že to pomáhá“, to člověka zahřeje, protože ví, že tady není sám pro sebe, ale může dávat něco dál.

Sama máš osobní zkušenost s nemocí, jsi tzv. Hero (v překladu hrdina, pozn. red.), jak ve Fuck Cancer říkáte...

Trošku mi to označení vadí, byť vím, že je dobře myšlené a spoustě pacientů pomůže. Není z nich jen přeživší, oběť. Je to někdo, kdo stojí s hlavou vzhůru. Naším symbolem je cylinder: člověk nemůže úplně sklopit hlavu, aby mu cylinder na hlavě držel.

Tanita Býmová

Nemám ráda vyčleňování na základě osobní zkušenosti s náročnou situací. Jsou lidé, kteří se ztotožní s vlastním životním prožitkem a nepříjemná zkušenost se stane jejich identitou. Nerada bych, aby zakládali sami sebe jen na tom nepříjemném prožitku. Jako by byli hrdinové jen proto, že je potkalo něco nepříjemného.

Když si na období své nemoci vzpomeneš, jak bys ho charakterizovala?
Byl to veliký strach ze všeho, co bude. Člověku končí veškeré iluze o světě. Už osm let před samotnou diagnózou a léčbou jsem ale věděla, že se s mým tělem děje něco, co není úplně v pořádku. Říká se, že na některé věci se přijde za pět minut dvanáct...

Nejnáročnější byla samota, ať už to bylo covidem nebo tím, že jsem se stranila lidí, protože jsem fyzické změny pocítovala dlouhodobě a neměla jsem kolem sebe podporu, kterou bych potřebovala. Mít blízké a bezpečné vztahy je jedna z nejdůležitějších opor v období, kdy skončil svět, který je pro nás jistý, předvídatelný a známý. Už v ten moment můžeme mluvit o uzdravování, protože lidi, které máme kolem sebe, nás drží, dávají nám strukturu světa, který máme, a zároveň nám pomáhají objevovat, jak moc silní jsme my sami uvnitř.

Co tě v nemoci udrželo nad vodou?

Prošla jsem si nepříjemnou zkušeností, ale uvědomuju si, že ve světě je spousta bolesti, a nemám ráda její porovnávání. Spíš jsem se v tom musela pořádně „vyplácet“. Nebyl to zázrak ani někdo, kdo by mě okamžitě vytáhl – spíš postupné učení se, často skrze vztahy, které nebyly úplně zdravé. Nejdřív jsem si musela odnést pár šrámů, abych začala rozlišovat, co mi dělá dobře a co ne.

Měla jsem v životě privilegium v setkání s člověkem, který mi pomohl pochopit, jak moc záleží na tom, jak o sobě přemýšlím a skrze jaké „brýle“ se na sebe dívám. I to je ovlivněné tím, čím jsme si prošli.

Naději dnes vidím v přijetí vlastní zranitelnosti a bezmoci – bez potřeby rychlých povzbudivých vět typu „všechno zlé je pro něco dobré“. V tom rčení se často zapomíná na bolest, která prostě neodejde. Jenže to nepříjemné často nezmizí, i když se budeme tvářit, že to není. Naděje mi říká, že má smysl bezpodmínečně přijmout, že nad něčím nemáme moc.

Jsou to ale moje pohledy a moje zkušenosti. Zkušenost někoho jiného může být rozdílná. Můžu cizího člověka inspirovat, ale ať si to přebere především podle sebe a nebere nic z toho, co říkám, jako dogma.

Byla tvá nemoc přelomem pro tvoji víru? Změnilo ji to?

Zkušeností, se kterou se setkávám, je, že lidi o víru přicházejí, když je potká něco náročného. Když končí svět, kterému věřili a znali ho. Tak jsem to naštěstí nikdy neměla. Nikdy jsem se neptala, proč mám zdravotní problémy. Pak by se člověk mohl podobně ptát na cokoli, co ho potká. Určitě to pro mě byla i určitá iniciace a důvod, proč jsem šla studovat teologii – zajímala mě spiritualita lidí a chtěla jsem pomáhat lidem, kteří si procházejí náročnou situací.

Chápu správně, že sis teologii zvolila, abys poznávala lidi a jejich motivace?

Šla jsem na ETF kvůli rozšiřování svých obzorů, ale zároveň šlo o poznání jiných lidí a příběhů jejich spirituality. Zajímaly mě příběhy a pak konkrétní část těch příběhů, což je ta spiritualita.

Dokončuješ kurz krizové intervence, uvažuješ o terapeutickém výcviku... Byly tvé plány před nemocí jiné?

Do svých 15 let jsem chtěla být cukrářkou. To jsem si tak trochu splnila. V pečení hledám oddych od naplňující, ale poměrně psychicky náročné práce. Motivace věnovat se pomoci lidem, ať už ze spirituálního hlediska nebo třeba z psychosociálního, ale nepochází jen z prožitku zdravotních problémů.

Fuck Cancer

je nezisková organizace, která podporuje a hájí zájmy pacientů s rakovinou a šíří osvětu o problematice onkologického onemocnění. Pomáhá zejména mladým onkologickým pacientům a jejich blízkým, nabízí psychickou i praktickou podporu během léčby i po ní. Poskytuje jim podporu např. při vzdělávání, uplatnění na trhu práce i v péči o jejich duševní pohodu a v návratu do běžného života. Zabývá se také osvětou v tématu rakoviny, její prevencí a snižování rizik onemocnění prostřednictvím informativních přednášek a dalších osvětových aktivit. Kromě toho propojuje další organizace a projekty zaměřené na onkologická onemocnění. Poskytuje podporu onkologickým pacientům např. při vzdělávání, uplatnění na trhu práce i péči o jejich duševní pohodu a v návratu do běžného života.

Více informací na fuckcancer.cz.

Změnila tě tvá zkušenost hodnotově?

Jakákoliv skutečnost, která není úplně příjemná, člověka nasměruje. Pro mě bylo závažné sáhout si na prožitek smrtelnosti. V našem věku máme pocit nesmrtelnosti, který je v něčem super. Zároveň vnímám, že vědomí vlastní konečnosti a definitivnosti našich rozhodnutí a situací, ve kterých se nacházíme, může být v něčem naopak velmi očišťující a nápomocné v tom si uvědomit, co po životě chceme a co možná život chce po nás, za čím jdeme a co tady na světě děláme.

Je v něčem specifické prodělat rakovinu ve tvém věku oproti starším lidem, se kterými se setkáváš?

Setkávám se převážně s mladšími lidmi od 15 do 45 let. Zvlášť u těch do 20 let je to specifické, protože jde o věk, ve kterém si člověk prochází pubertou, poznává svoje já, potřebuje hodně sociálního kontaktu – a najednou se to může rozbořit.

Pokud onemocní někdo nad 70 let a uzdraví se, nevrací se už do školy, do práce... V mladém věku se nemocnému člověku vystřihne kus života. Potom musí naskočit zpátky do systému. V uvozovkách má díru v životopise. To je velký problém. Není to však jen o pracovním životopise, ale i o vztazích.

Jakou mají lidé, s nimiž se setkáváš, zkušenost s nadějí v uzdravení? Jak o ní hovoří a co zažívají?

I když studuji teologii, nechci nikoho tlačit do víry a ani se na ni neptám. Spousta lidí se k tomu ale dostane sama od sebe právě proto, že se v nejistém momentu, když se všechno rozpadá, chtějí něčeho chytit. Zůstává jim jejich nitro, hodnoty, ke kterým se obracejí. Často se ptají „proč já?“, hledají ospravedlnění, jestli existuje nějaké dobro... Nadějí nacházejí buď v tom, že se věci zkrátka spraví, že se uzdraví a zase bude dobře (což ale ne vždycky musí být pravda), nebo ji hledají v hodnotě, která je teď a tady nehledě na to, co přinese budoucnost. Mluví o vděčnosti za to, co mají. Dokáží si pro sebe najít radost i v maličkostech a někdy být daleko šťastnější než lidé, kteří proplouvají životem, cítí se nesmrtelní, ale mají pocit, že štěstí je čeká až někdy v budoucnu, až dosáhnou kariérního nebo hmotného úspěchu.

Myslíš, že podobné uvědomění je možné i bez fatálního zážitku, jakým je onemocnění?

Musím se vymezit vůči tomu, že se kouká na lidi, kteří si prošli něčím nepříjemným, jako na ty, co to „mají srovnané“ a jsou vděční. Někdy nám

může to nepříjemné velmi ublížit právě proto, že nemáme mechanismy, kterými to zvládnout, a naopak se můžeme dostat do místa, kde už nám nezbyvá nic jiného než ty hodnoty. Odravým můstkem pro srovnání životních hodnot nemusí být jen nemoc. Můžou to být skvělé prožitky, ale třeba i návykové látky. Pro mě tím dosud nejvíc zlomovým bodem v životě rozhodně nebylo onemocnění.

Jak ve Fuck Cancer nakládáte s tím, když v lidech začnou takové prožitky pracovat?

Pro takového člověka tu můžeme být. Můžeme ho vyslechnout, dát mu na srozuměnou, že s ním soucítíme, že jsme s ním nehledě na to, čím si prochází, a otevřeným rozhovorem s ním popřemýšlet nahlas nad tím, co pro něj je teď důležité a co potřebuje. Být tady a teď s daným člověkem a vnímat, že něco není jednoduché a něco nemůžeme změnit, může být velmi náročné – je to moment, ze kterého bychom chtěli všichni uniknout a často to nejde. Vydržet v něm ale může být uzdravující.

Je možné se na takový rozhovor připravit?

Všichni jsme se narodili se srdcem a potřebou vztahů. Věřím, že když jsme schopni obrátit se sami k sobě, ale nezůstat zahlcení jen vlastními zájmy, dokážeme si všimnout svých pocitů i toho, jak by se mohl cítit druhý. Přestože nikdy nemůžeme druhého člověka plně pochopit, už snaha dívat se na svět i jeho očima má velký význam. Když dokážeme přemýšlet o tom, co pro nás znamená lidskost, podpora a vzájemnost, může pomáhat každý z nás – bez ohledu na to, kolik knih jsme přečetli nebo jak se „připravili“.

Zvládáme totéž na celospolečenské a státní úrovni?

Myslím, že řada lidí v pomáhajících profesích by se mnou souhlasila – práce se zdravotně znevýhodněnými, péče o zvířata nebo o životní prostředí je dlouhodobě nedocenená. Je to škoda, protože s větší podporou veřejnosti i politiky by pomoc mohla být rychlejší a účinnější. Velmi si vážím těch, kteří se rozhodli pomáhat – finančně, svou prací nebo zapojením v neziskových organizacích. Naopak tam, kde chybí zájem o vzájemnou pomoc a lidskost, je to škoda především pro ty, kteří se takto uzavírají. Neznačená to, že by všichni museli pracovat v nezisku, ale už jen nekoukat na to „spatru“ by bylo dobrým začátkem.

Co pomohlo nebo naopak ublížilo z přístupu okolí tobě?

Vzpomínám na svou oblíbenou písničku, ve které se zpívá, že opak lásky je nezájem. Tím myslím tu mezilidskou, křesťanskou lásku. Strojový zájem, který děláme jen sami pro sebe, taky není správný. Ne vždycky zvládám projevit vděčnost za lidi okolo, ale velmi mi chyběla obyčejná lidskost. Pomohlo zůstat s hlavou nahoře a naučit se dýchat, být v ten moment a odhlédnout sama od sebe, ujasnit si vlastní hodnoty a víru a opřít se o něco, co mě přesahuje. Šlo o přijetí – o odvahu být přítomná a jít dál, i když to není lehké. Zjistila jsem, že vracet bolest zase ven člověku nakonec ublíží nejvíc.

Člověk prochází ztrátou a bolestí, ale v určitém okamžiku se může začít opírat spíš o přijetí než o nenávisť, zášť nebo výčitky. Nemyslím tím, že „všechno zlé je k něčemu dobré“. Spíš: tohle není dobré, ale jsem vděčná, že tady teď jsem a dokážu s tím žít dál. Pochopila jsem, že když člověk nepůjde dál a bude bolest jen vracet zpátky, ublíží tím nejvíc sám sobě.

připravil Alexander Koukol, foto: archiv respondentky, pexels.com

Jak je to vlastně s Ježíšovým uzdravováním?

Boží blízkost v nemoci

Jak je to vlastně s Ježíšovým uzdravováním? Jsou ho plná evangelia. Například v evangeliu podle Matouše tvoří příběhy o uzdravování téměř 40 % evangelia. To je skoro polovina. V ostatních evangeliích je zastoupení podobné.

Už z toho rozsahu je vidět, že uzdravování bylo pro Ježíše něčím zásadním, mělo pevné místo v jeho působení a službě. Nebylo něčím doplňkovým, nebyly to jen speciální efekty na vylepšení dojmu z jeho vystoupení. A nebyl to ani pokus na sebe upoutat pozornost, tomu se Ježíš vyložené bránil. Na několika místech v evangeliích máme zmínky, že když někoho uzdravil, zakázal to lidem říkat. Nechtěl se v očích lidí stát jen divotvůrcem a léčitelem. Nechtěl vyvolávat senzací ani být nějakou kouzelnickou hvězdou.

Nemoc není od Boha

Prostor, který je v evangeliích uzdravování věnovaný, naznačuje, že bylo pro Ježíše neodmyslitelnou součástí jeho služby. Neužravuje ale tak, že by to předem plánoval. Příznačné je, že to vyplývá ze situace. Potká slepce u cesty, když jde kolem. Potká Petrovu tchyni, když jde k němu domů na návštěvu. Nevyhledává nemocné cíleně. Potkává je, tak jako každý z nás.

Ale na bídu a utrpení, které potkává, reaguje. Slitovává se. Moc, kterou má, využívá ve prospěch nemocných. Pohnut soucitem a někdy i jejich vírou je nemůže jen tak minout. A ani jim neříká, že tento pozemský život je plný strastí a že se mají snažit to přijmout a usilovat o spásu duše. Ježíš se slitovává a uzdravuje, uzdravuje

psychické problémy a uzdravuje i fyzicky. Ve své době neužravil Ježíš všechny. Neužravil ani všechny v Izraeli. Ale tím, že uzdravoval lidi, které potkal, dal jasně najevo, že něco jako nemoc do Božího království nepatří. Že nemoc není od Boha, není žádoucí a je potřeba proti ní bojovat.

Ježíš vyhání zlé duchy z posedlého (mozaika v bazilice Sant'Apollinare Nuovo, 6. století)

Velký teolog 20. století Karl Barth řekl, že i kapka protestu proti nemoci je lepší než oceán křesťanské pokory. Myslím, že tím narážel právě na toto. Někdy slyšíme, že Pán ví, co dělá, a že bychom proto měli přijmout z jeho rukou všechno bez reptání. Ale Barth tím správně poukázal na to, že i protest proti nemoci má v prožívání křesťana své místo. Je pochopitelné, když nemoc prožíváme jako něco nežádoucího a zlého, jako něco, co Bůh nechce a co jeho dílo ničí. Ani Ježíš nikomu neřekl, aby se s ne-

mocí smířil a tiše trpěl. Pán utrpení nechce. Pán nemoci nechce. Nesesílá je. Jsou proti němu a ničí jeho dokonalé dílo. Protest jako reakce na utrpení je proto normální, a dokonce správný. A má smysl ho vyjádřit i v modlitbě. Pán pochopí, když v modlitbě protestujeme, pláčeme, anebo mu dokonce vyčítáme.

Chceme být uzdraveni?

Pán nemoci nechce. Ale uzdravování v evangeliích má i další stránku. Nemocní musí za Ježíšem přijít. Anebo ho oslovit, když jde kolem. Zdá se, že je to samozřejmé. Také já jsem předpokládala, že každý trpící musí skočit po sebelepší naději, že by mohl být uzdraven. Až když jsem onemocněla, pochopila jsem, že to tak není. To, že se nemocní obrací na Ježíše, aby se mohli dotknout alespoň lemu jeho pláště, je velká věc. Když člověk onemocní, velmi ho to zraní. Nejenom fyzicky, ale i duševně. A je nejdnou podstatně lákavější na naději na uzdravení rezignovat. Z jistého pohledu je jednodušší a bezpečnější se smířit s tím, že moje situace je definitivní. Člověk se tím vyhne zklamání a další bolesti z nenaplněných nadějí.

V tom pro nás můžou být nemocní z evangelií vzorem. Měli odvalu nerezignovat. Měli odvalu nepovažovat svou situaci za definitivní. Měli odvalu věřit v životě v pomoc, záchranu a uzdravení. Měli odvalu věřit ve změnu nezměnitelného. Měli odvalu věřit Ježíši a vložit v něho své naděje. A on je nezklamal.

V evangeliu podle Lukáše je v 18. kapitole příběh o slepém u Jericha. Vždy, když jsem ho četla, mi v něm jedna věc nedávala smysl. Ježíš se slepého člověka ptá, co chce, aby pro něj udělal. Vždyt je slepý, tak je to zbytečná otázka, to je jasné, ne? Ale možná, že ne. Možná, že to není ani zbytečná, ani hloupá otázka. Nemusí to být tak samozřejmé, jak se zdá. Možná se ho Ježíš ptá na to, jestli má ještě odvalu doufat a vložit v něj svou důvěru. A on má. Slepý mu odpoví: Pane, ať vidím! To je velká odvaha. Slepec odkrývá Ježíši své nejzranitelnější místo. Riskuje zklamání a odmítnutí. Ale Ježíš tuto důvěru

v něj vloženou nezklame ani nezneužije. Řekne: Prohlédni! Tvá víra tě uzdravila. Ano, víra vložená do Ježíše zachraňuje. Tenkrát i dnes.

I když Ježíš neuzdravuje, nikdy neopouští

Uzdravuje Ježíš i dnes? Nevěřím, že všechna svědectví o zázračných uzdraveních jsou lži, podvody nebo autosugesce. Měl tu moc tehdy, má ji i dnes. Neděje se to masově, ale proč by nemohl? Zvěst je jasná. V něm je záchrana a on si zaslouží důvěru, protože v něm je ta fascinující kombinace moci a soucitu.

On si ale zaslouží důvěru i v případech, kdy v tomto životě a na této zemi někoho neuzdraví. Nemám odpověď na otázku po smyslu utrpení. Když víme, že má něco smysl, dá se unést téměř cokoliv. Ale nedůvěřovat Bohu znamená ponoriť se do nesmyslnosti a absurdity bolesti. Věřím, že když se Pán na naše utrpení dokáže dívat, tak to musí mít sacra dobrý smysl (ano, sacra psáno s c). Netuším jaký, ale věřím mu.

Jsem přesvědčena o jedné věci. Kristus trpěl sám. Úplně sám. A proto věřím, že on nedopustí, aby tu samotu v utrpení zažil i někdo jiný. Zaslíbil, že s námi bude po všechny dny. A v ty nejtěžší je s námi ještě úplně speciálně.

Můžu to dosvědčit z vlastní zkušenosti. Zažila jsem za poslední roky něco, o čem svědčit chci a musím. Před čtrnácti lety jsem onemocněla nemocí, na kterou asi nezemřu, ale je nevyléčitelná, chronická a prognóza nepředvídatelná. Začátek byl dost agresivní. Nechtěla jsem si to přiznat, ale sesypal se mi svět. Snažila jsem se ze všech sil normálně fungovat, ale prožívala jsem hlubokou a vleklou duchovní krizi. Cítila jsem se zrazená a nahněvaná, nechápala jsem, kde je Pán se svými zaslíbeními o ochraně a pomoci. Měla jsem pocit, že moje modlitby narážejí do stropu, a jako odpověď přicházelo jen ticho.

Nebyla jsem v pokušení pochybovat o Boží existenci, ale pochybovala jsem o jeho dobrotě. Měla jsem pocit, že je lhostejný, je daleko a jen mě nezúčastněně pozoruje. Nedokázala jsem ►

se modlit. Měla jsem strach otevřít Bibli, měla jsem strach, co bych v ní našla. Tento stav trval několik let, kdy to bylo jako v některých manželstvích – nedokázala jsem žít ani s Bohem, ani bez něj. Nedokázala jsem unést jeho mlčení, ale ani jsem se ho nechtěla vzdát. Jako bych byla v nějaké propasti, ve tmě. Dlouho.

Každodenní boj o důvěru

Střih. Teď jsem maminkou tří dětí, dostudovala jsem teologii, jsem ordinovanou kazatelkou a připravuju se na vikariát. Kristus neopouští! Někdy prožíváme samotu, protože ho nedokážeme vnímat, ale on neopouští. Přes ta nejtěžší období mě přenesl On. I když jsem jej

neviděla, necítila, nevnímala. Vysvobodil mě z té propasti, protože na dně každé propasti je On. A vysvobodil mě tak jemně a pomalu, že jsem si ani nevšimla, jak přesně to udělal. Nemyslím si, že mám vyhráno. Nevím, co přijde. Ale vím, že když On řekne, že neopouští, tak to myslí vážně.

Neuzdravil mě fyzicky, ale věřím, že uzdravuje hlouběji. Je to každodenní boj o důvěru a ten boj možná bude celoživotní. Ale On je té důvěry hoden. Ano, věřím, že Kristus fyzicky uzdravoval a uzdravuje. Ale to není jeho největší zázrak. Jeho největší zázrak je, že on dokáže udělat šťastnými i ty, které neuzdraví.

Alžběta Lněničková, teoložka, foto: wikipedia.org

ROZHOVOR S FARÁŘEM FILIPEM BOHÁČEM

Každá chvíle je potenciálně hořícím keřem

O tichu, Lutherovi a odvaze experimentovat

Filip Boháč pochází z Říčan, už devátým rokem ale působí na Vysočině jako farář sborů Třebíč a Horní Vilémovice. Kromě kazatelské služby se věnuje hudbě, práci s mládeží a rozvoji duchovní praxe, kterou s nadsázkou označuje jako „hobití spiritualitu“, zaměřenou na všednost, ticho a kontakt s přírodou. Spolu s dalšími se podílí na přípravě evangelických duchovních cvičení a uvažuje o vzniku monastické komunity v rámci Evangelické církve. V rozhovoru mluví o smyslu exercicií v protestantském prostředí, inspiraci Martinem Lutherem a o tom, proč je podle něj dnes třeba znovu objevovat ticho jako duchovní praxi.

Společně s luterským farářem

Tomášem M. Živným (ECAV)

a terapeutkou Alžbětou S. Širokou jste připravili třídní duchovní cvičení v klášteře v Drastech s lutherovským tématem. Jak se myšlenka zrodila a proč jste se rozhodli organizaci pojmenovat takto mezidenominačně?

Myšlenka se zrodila, když jsem četl knihu o Martinu Lutherovi a napadlo mě, že by s ním mohl být fajn cvičení. Tomáše Živného jsem potkával během studia na Evangelické teologické fakultě a ihned mě napadlo ho oslovit. Denominační rozdíly moc neřešíme, soustředíme se spíš na to, co máme společné a co může být duchovně nosné pro každého, kdo přijede. Cílovou skupinou je každý nad 15 let, kdo má o takovou zkušenost zájem. Filtrovat účastníky podle vyznání

Filip Boháč

mi dnes připadá jako slabá ozvěna uplynulých staletí.

Když mluvíme o duchovních cvičeních v kontextu „duchovního uzdravování“ – co si pod tím pojmem osobně představuješ? Co podle tebe dnes potřebuje uzdravení nejčastěji: naše víra, vztahy, obraz Boha, vztah k sobě samým...?

V tomhle kontextu jsem o tom zatím nikdy neuvažoval. Něco takového od našich víkendovek nečekáme. Může snad dojít k zahojení či zmírnění bolesti v nějakém bolavém místě duchovní krajiny účastníka. Pro mě osobně je nejcitlivější oblast obraz Boha – myslím, že celý život je vlastně procesem „dekontaminace“ pojmu Bůh.

Když se bavíme o inspiraci pro vaši iniciativu, zeptám se i trochu osobně – vnímáš ve svém farářském působení potřebu takových duchovních setkání? Chodí za tebou evangeličtí farníci s tím,

že by uvítali nějakou formu „duchovní obnovy“?

Je to potřeba. Jako společnost jsme hrozně přehlčení, unaveni zábavou, ale i prací a neschopností dobře užívat volna. Aby člověk dlouhodobě fungoval, potřebuje občas zastavit a zkontrolovat, zda jede správným směrem. Duchovní cvičení vnímám právě jako takovou zastávku.

Obecně ve společnosti sleduji nárůst zájmu o spiritualitu. Myslím, že jde o přirozenou reakci na dlouhodobě podvyživenou církevní nabídku v této oblasti. Hovoříme ovšem o zdravé spiritualitě, tj. takové, která nevede k sobeckosti, pocitu vlastní nadřazenosti atd. Na duchovní cvičení se občas ptají i moji farníci. Největší zájem ale pozoruji asi u mládeže, u generace Z a mileniálů.

Myslím, že užitečně strávený čas v tichu se potkává na křižovatce spolu s digitálním detoxem a všeobecnou únavou z (dez)informačního balastu. Přijít na chvíli k sobě je samo o sobě potřeba. Stále častěji o tomto tématu mluvíme také s faráři a farářkami. ►

Myslíš, že v evangelickém prostředí můžou exercicie „fungovat“ stejně jako v římskokatolickém prostředí? Je třeba protestantské tradici něco zásadně přizpůsobit?

O tomhle jsme v naší skupince přemýšleli a přemýšlíme stále a ukazuje se, že vlastně není nutné skoro nic měnit. Při nájezdu na hlubinu jsou si lidé tak nějak bližší. Mnoho lidí z protestantských církví jezdí na duchovní cvičení do katolických klášterů, aniž by měli touhu přestoupit do jiné církve. Je to prostě potřeba.

Důležitou součástí setkání tohoto typu jsou i prostory. Vy jste zvolili klášter karmelitek Kerit v Drastech nedaleko Prahy. Čím vás oslovil? Zvažovali jste i jiné lokality?

Na klášter v Drastech jsem dostal moc pěkné doporučení. Jednou jsme tam už byli a moc se nám tam líbilo, tak se tam možná budeme vracet i nadále. Jinak máme v plánu akce stěhovat po různých lokalitách. Byli jsme takhle už v Sola Gratia nebo třeba v táboře J. A. Komenského v Bělči. Lokace volíme spíš podle dojezdové vzdálenosti z různých částí ČR.

Jedná se o klasické exercicie v naprostém mlčení (silentium), nebo je program postaven spíše na interakci a společné diskuzi nad tématy?

V evangelickém prostředí je asi dobré zmínit, že naše duchovní cvičení jdou zcela záměrně jiným směrem. V církvi hodně mluvíme – a mně přijde důležité se také učit naslouchat. Proto je hlavním médiem našich cvičení ticho. To ale není vynucené, spíš srdečně doporučené. Po každém jídle bude následovat program, během kterého se normálně mluví. Lidé mají možnost se doptávat, interagovat, zmínit nějaké vlastní nápady, pohledy, prožitky.

Konkrétně tento program je duchovní cvičení s inspirativní osobou. Přemýšlíme také o dalších žánrech jako výtvarné duchovní cvi-

čení, hudební, pohybové... Vytváříme způsoby, jak smysluplně pracovat s tichem.

Nabízíte v rámci setkání i možnost individuálního rozhovoru nebo duchovního doprovázení s některým z lektorů?

Ano, považuji to za velice důležité. Bude s námi terapeutická koučka Alžběta S. Široká, která během akce nabízí možnost doprovázení. V lidech se během víkendu mohou otevřít všelijaká témata a někdy je fajn je otevřít spolu s někým, kdo tu od toho je. Alžběta s námi zatím byla na všech víkendech. Jsem velice rád, že s námi bude i tentokrát a její působení mohu srdečně doporučit.

*při hudebním vystoupení na sjezdu mládeže
(2025)*

Jak vypadá společná spiritualita? Připravujete luterské bohoslužby, nebo i zapojení do modliteb místní komunity sester karmelitek?

Jako hosté v klášteře bosých karmelitek se účastníme místní katolické mše. Během víkendu je také možnost účastnit se krátkých pobožností před jídlem. Ty budu mít tentokrát na starost já a plánuji k tomu využít Lutherovy písničky a modlitby.

Květnové duchovní cvičení je tematicky věnováno Martinu Lutherovi. Proč padl

výběr právě na něj? V čem může být inspirací pro rozvoj naší spirituality?

O tom dovede jistě s větším půvabem a kompetencí mluvit právě Tomáš M. Živný. Myslím, že Martin Luther může být inspirativní osobností i v současnosti. Zvláště rád uvažuji o potřebě neustálého reformování církve. Měnit se tak, aby to dávalo smysl.

Ve spojitosti s Martinem Lutherem se mi vybaví heslo „sola gratia“. Myslíš, že právě milost může být tím nástrojem uzdravování?

Ano, myslím, že právě milost může mít léčivý rozměr. „Sola gratia“ – tedy to, že je člověk Bohem přijat prostě proto, že se Bůh tak rozhodl – je důrazem, který dnes může být osvobozující zvláště pro lidi, jejichž sebehodnocení je nastavené na výkon a záslužnost.

Jsou přednášky koncipovány spíše populárně, nebo vyžadují předchozí hlubší znalost teologie či Lutherových spisů?

Program je určený běžnému člověku. Nevím, jestli se hodí slovo „populárně“, snad ve smyslu „srozumitelně“. Považuji za nezbytné snižovat bariéry a vstupní úroveň církevních aktivit. Je docela šikovné mluvit tak, aby druhý člověk nemusel nejdřív absolvovat kurz „církevštiny“, aby rozuměl.

V popisu zmiňujete, že jde o „experiment“. Budete v rámci programu stát o aktivní reflexi účastníků, která by pomohla formovat budoucí ročníky?

Přesně tak. Skutečná tvořivost je vždycky aspoň částečně experiment, jinak je to spíš aranž nebo kopie. Hledáme rovnováhu a zkoušíme různé podoby, intenzitu i rytmus programu. Zároveň nám hodně záleží na zpětné vazbě. Nejsme spolek lidí, který by někde nasákl konkrétní metodou a v nezměněné formě ji pouze replikoval dál. Po každém víkendu mají účastníci možnost

reflektovat svou zkušenost a my se k těmto reakcím vracíme při dalších poradách. Řadu věcí jsme už právě díky těmto podnětům upravili.

Můžou se zájemci o duchovní cvičení těšit i na další podobná setkání? Připravujete i další programy?

Ano, další takový program je víkend s J. R. R. Tolkienem. Ten připravuji já a mám ještě dost materiálu na nějaké další, tak se v budoucnu objeví Tolkien II, možná i Tolkien III. Dále bych rád připravil víkend s knihou Kazatel. Na našich webových stránkách uvádíme taky akci „Tichý Zhořec“, o kterou se stará Juliana Hamariová.

Jakou máš ty sám zkušenost s exerciciemi nebo podobnými duchovními cvičeními? Odkud čerpáš inspiraci pro rozvoj vlastní spirituality?

Jsou ti blízké třeba i některé tradiční proudy, např. ignaciánská spiritualita?

Navštívil jsem několik katolických duchovních cvičení. Nejvíce mi sedl způsob, který jsem prožil v klášteře bosých karmelitánů ve Slaném. Samotného mě překvapilo, jak na mě zapůsobilo ticho. Já jsem hodně hlučný a roztěkaný člověk a právě v duchovních cvičeních jsem našel něco jako duchovní servis nebo ladičku.

V těch světlejších obdobích si skutečně uvědomuji, že každé místo a každá chvíle je potenciálně hořícím keřem – okamžikem pro setkání s Bohem. A když cítím, že se pohybuji spíš po mělčině každodenních povinností, sahám po knihách řeholníků, po Tolkienově *Pánovi Prstenů*, knížce *Sůl země* od P. Florenského atd. Perfektní je také kniha M. Váchy *Život je sacra zajímavěj!*

Rád propojuješ křesťanskou spiritualitu se světem fantasy, např. *Pánem prstenů*, *Hobitem* nebo knihami C. S. Lewise.

Jaké průniky tam nacházíš? Jak ti pomáhají o víře přemýšlet? Od fantasy je k Písmu přeci jen docela daleko... ►

To mě rozesmálo. Někdy se to tomu docela podobá. Některé rozměry křesťanské víry mi paradoxně osvětlila právě četba Tolkiena – *Pána prstenů* nebo *Silmarillionu*. Nejde o to evangelium „sešroubovat“ s literaturou – já tam ty souvislosti prostě vidím.

Některým členům církve – včetně kazatelů – není toto pojetí spirituality úplně blízké. Jak s touto rozmanitostí přístupů v církvi pracuješ a kde podle tebe leží hranice mezi inspirativní imaginací a rozmělněním duchovního rozměru?

To je vícehlavá otázka na dlouhé povídání... Jsme církev a ne sekta, takže různé názorové proudy jsou přirozené. Snažím se soustředit na to, co dává smysl mně, a zároveň nekritizovat druhé za cesty, které dávají smysl jim. Kéž dokážeme jednat s druhými tak, jak bychom rádi, aby jednali s námi – i když se třeba v lecčem neshodneme.

Netajíš se přáním založit hobití klášter. Podrobně to popisuješ např. i v knize

Ten farář je nějaký divnej. Protíná se aktuální projekt evangelických duchovních cvičení s touto tvou myšlenkou? A nebojíš se, že je to pro evangelickou veřejnost příliš provokativní vize?

Zjistil jsem, že když při popisu svého nápadu nezmíním slovo „hobit“, že tomu lidé lépe rozumí. Potom se dostanu k tomu, co pod „hobitstvím“ vlastně vidím, a nakonec to funguje.

Naše duchovní cvičení za tu krátkou dobu stihla propojit lidi, se kterými budeme v létě přemýšlet nad založením monastické komunity v rámci naší církve. Uvažujeme o založení průkopnické iniciativy, která bude prozatím decentralizovaná. V ideálním budoucnu by mohla obývat klášter. Samozřejmě podzemní, vzhledem ke globálnímu oteplování a cenám za vytápění se to jeví jako čím dál zajímavější cesta.

Každý krok vyvolá kritiku i nadšení. Ježíš provokoval v podstatě na každém kroku, tak snad nejdu tak špatným směrem.

připravil Martin Sabo (s příspěvím ARO), foto: archiv respondenta, archiv ÚCK

PASTORAČNÍ PÉČE

Uzdravení vírou?

O zázracích těla i ducha

Uzdravení? Složitě. Zjednodušit. Zúžit. Mohl bych se zaměřit na svou kaplanskou praxi v nemocnici. Na to by zadaný rozsah textu nestačil. Nebo bych mohl popsat svůj návrat do života po transplantaci jater. Osobní příběh také ne. Zůstanu u další možnosti, jakkoli tím riskuji, že se sám zaženu do kouta svojí chabé víry. Na otázku „Uzdravení vírou?“ odpovím spontánně, bez přípravy. Od případného čtenářova

pohoršení si slibuji, že jej, tedy čtenáře, motivuje k hledání vlastní odpovědi.

Prosím o shovívavost, moje odpověď je nedo-vařený průsečík (guláš?) pestrých zkušeností s nemocemi, omezené znalosti biologie člověka a divoké osobní teologie.

Nejprve si zametu v termínech: Nemoc, lépe nezdraví. Nezdraví a zdraví, jsou to opačné stavy? Spíše dvě singularity v kontinuu života jedince. Mezi nimi je plynulý přechod. Konti-

nuum se v čase mění, vyvíjí, vlní. Uzdravování je pohyb, přibližování k singularitě zdraví. Pokud uzdravování někdo napomáhá – jedinec sám a/nebo někdo další – říkám tomu léčení. Snad se dá hlásit, že léčení je kýženou, tradiční a většinou účinnou součástí uzdravování. Jsou i jiné součásti. „Vírou“ je zde míněna víra křesťanská.

Volím jeden typ onemocnění a jeho důsledek – ochrnutí (Mt 9,1–8). Myslím přitom na lidi, kteří zůstali ochrnutí po poranění míchy a jsou odkázáni na vozík. S některými jsem se setkal. Přesto se musím vyjadřovat pokorně, neboť neznám jejich život. A nerozumím spinální medicínu.

Kdybyste se mě zeptali, jestli Ježíš uzdravil ochrnutého „lusknutím prstů“ (on vstal a odešel domů), odpověděl bych, že nevím. Protože jsem u toho nebyl, výsledek z magnetické rezonance není k dispozici, a tak dále. Pochybuji, že se to stalo tak, jak je psáno. Nejmenuji se Tomáš.

Na obecnější otázku, jestli víra může člověka uzdravit z nemoci, bych odpověděl, že sama o sobě nikoli. Přerušenu míchu nespojí. Očekávat zázrak tohoto typu je nepochopení podstaty zázraku. Víra může při léčení (léčitelných) nemocí napomáhat, přispět k uzdravení, urychlit ho. To ano. Jak? Duchovně. Co to znamená? Hmm. Napadlo mě vysvětlení paralelou. Duchovní slovo „zázrak“ sedí především na tělo samotné. Neumíme dohlédnout ani docenit, jak je tělo vybaveno k sebe-zachování a k sebe-obnově, a to obranou (imunita), schopností reagovat (záněty), opravovat samo sebe (regenerace), své uzdravování řídit (nervy a hormony), vybalancovat (homeostáza) a pohánět (metabolismus).

A teď: Somatickou léčbu mohou duch a víra podporovat, a to v oblasti obrany (proti sebestlísti), v oblasti reakcí (duch trpělivý, i silný), v oblasti autoopravy (duchovní sebereflexe), v oblastech řízení (duch sebevědomý, i poslušný), balancování (víra odlehčená, i kritická)

a energií (vyjádření prosby, především však vděčnosti).

Pokud se mě zeptáte, jestli ve světle evangelijních zázraků беру uzdravení člověka nejen jako uzdravení tělesné, ale též jako uzdravení mystické... odpovím vám opatrně: Ano, uzdravení má mystickou složku. Tu si nemocný může uvědomit, když se mu podaří dostat se za svou tělesnou bolest a za své obavy. Podstatné nezdraví se totiž jmenuje zlo ve mně. Podstatné uzdravení se jmenuje ospravedlnění. Křesťan-sky věřit znamená, mimo jiné, uzdravovat svého ducha, potažmo celý svůj život. V poslední době přemýšlím o nenápadné roli prostředníků spásy.

Jean-Baptiste Wulcken: Ježíš uzdravuje posedlého chlapce

Chápeme tě správně? Víra uzdravovat může tím, že přispívá k léčbě? A může uzdravit celou lidskou bytost tím, že otevře jejího ducha Božímu ospravedlnění? Ano, tak to vidím.

Nechcete se ještě zeptat, jestli jsem si uchovával kristovskou víru? „Depinde ce vrei să spui prin asta.“ Ano, depinde, to vystihuje mou víru docela slušně...

Vojtěch Hrouda, nemocniční kaplan, foto: wikipedia.org

OTÁZKA NA TĚLO

Jakou máte zkušenost s modlitbou v nemoci?

„Lékaře nepotřebují zdraví, ale nemocní.“ (Mk 2,17) Ježíš nám svědčí o tom, že on je pravý Lékař duše i těla, který nám přichází na pomoc. Bůh je ten, kdo vstupuje do lidské opuštěnosti. Když člověk prožívá ticho Boha, úzkost, pocit opuštění i ve své nemoci. Někdy pacient nemá sílu, nemá slova, je vnitřně „prázdný“. Mnoho pacientů má pocit, že si nesmí stěžovat, nesmí být na Boha „naštvaní“, musí být „stateční věřící“. I Ježíš řekl: „Bože můj, proč jsi mě opustil?“ To není selhání víry, ale její nejhlubší podoba. Nevím proč... ale Bůh je se mnou i v tomhle. On mi to slíbil.

Jaromír Bok, nemocniční kaplan a jáhen ŘKC

Moje nejhorší nemoc, kterou jsem zažila, byla psychická, když jsem přišla o první dítě v 35. týdnu těhotenství. Modlitba byla pro mě jako lano, co mě drželo při smyslech. Uvědomovala jsem si, jak strašně snadné by bylo se na všechno vykašlat a prostě se zbláznit. Modlitba mi pomohla se každý den ujistit, že tu ani na to nejhorší trápení nejsme sami.

Klára Přindišová, na rodičovské dovolené

Je to už přes 20 let, co mě trápila rakovina štítné žlázy. Po operaci a třech měsících řízeného chřadnutí mi byl podán radiojód v naději, že ty zbývající špatné buňky štítné žlázy zničí. Týden jsem byl na samotce, kde jsem byl radioaktivně rozzářen. Když má rozzářenost jakž takž ustoupila, položili mě pod gamakameru, která měla odhalit, zda se ničení buněk podařilo. Ležel jsem v tom tunelu asi 20 minut a čekal, jak to celé dopadne. První, co mě v té horizontální poloze napadlo, bylo „Bože, ať to dopadne dobře“. To mi ale, s ohledem na tu spoustu

trpících lidí kolem, připadlo trochu nefér. Překvapilo mě, jak uklidňující bylo nakonec prosté „buď vůle Tvá“.

Slávek Klecandr, hudebník

Vzpomenu-li si na období dospívání, kdy jsem se potýkala s nevysvětlitelnými horečkami, vybaví se mi knihy, jejichž prostřednictvím jsem hledala cestu k odpoutání od nemoci a k prožívání svého příběhu. Některé z těchto knížek citovaly či parafrázovaly biblické texty a právě ty se mi dostávaly stále více pod kůži. Z mojí těžkosti (hebrejské *kavod*) se artikulovala slova podobná vzdechům žalmistů nevyslovující Boží jméno: proč se mi to děje, kdo mi pomůže? Po mých osobních slovech směřujících do světa transcendence jsem začínala pocítovat klid. Takové byly první modlitby v nemoci.

Eva Vymětalová Hrabáková, pedagožka na
HTF UK

připravila **Kar**, foto: pexels.com

Konference o duševním zdraví v církvi

Spolu na cestě

Sobota 19. září 2026 9.30–16.30

Sbor ČCE Praha-Vinohrady, Korunní 60

- Diagnostický přehled nemocí a jejich dopadu na společenství v křesťanském prostředí
- Principy Otevřeného dialogu v církevním prostředí
- Spiritualita a duševní zdraví
- Sdílení zkušeností ze života s psychickými problémy
- Co můžeme udělat pro lidi s duševním onemocněním v našem společenství

Přednášky | rozhovory | panelové diskuse

Přednášející

PhDr. Ivan Ryšavý, Ph.D.

Mgr. Stanislav Turek

Mgr. Jiří Motl, Ph.D.

MUDr. Hana Karbanová

Lidé s vlastní zkušeností
psychického onemocnění

<https://1url.cz/@spolunaceste>

NÁSTĚNKA

SYNODNÍ RADA

Ze zasedání synodní rady 7. a 21. dubna vybíráme:

Lidé

- SR potvrdila volby farářek a farářů ve farních sborech církve: Jana Lukáše v Pozdřechově, Petra Pivoňky v Brandýse nad Labem, Tomáše Juna v Praze 2 – Vinohradech, Anny Peltanové v Soběslavi, Štěpána Janči v Krnově, Alžběty Hanychové v Praze 9 – Horních Počernicích, Františka Plecháčka v Bukovce, Ondřeje Koláře v Praze 8 – Kobylisích, Jana Lukáše v Olomouci, Vladimíra Píra v Heršpicích a Marka Bárty v Náchodě-Šonově.
- SR udělila dlouhodobá studijní volna Janě Hofmanové v termínu od 7. 4. 2026 do 30. 6. 2026 a Romaně Čunderlíkové v termínu od 1. 9. 2026 do 30. 11. 2026.
- SR vyslala Radima Žárského do kaplanské služby ve středisku Betanie Diakonie Náchod a prodloužila pověření Zdeňka Turka k dobrovolné duchovenské službě ve věznici v Oráčově.
- SR vzala na vědomí zápisy ze setkání se všemi čtyřmi skupinami církevních kaplanů – nemocničními, vězeňskými, armádními a s kaplany v sociálních službách.
- SR prodloužila pověření Jitky Voglové jako pastorační pracovnice ve sboru v Uherském Hradišti.
- SR s vděčností vzala na vědomí zprávy kandidátky služby v církvi Alžběty

Lněničkové i jejího mentora Tomáše Trusiny z povinné třítydenní bohoslovecké praxe ve sboru v Libčicích nad Vltavou, která byla podmínkou pro přijetí do vikariátu 2026/2027.

- SR souhlasila se zapsáním Pavlíny Starostové mezi kandidátky služby v církvi.
- SR se setkala k jednání se správní radou Diakonie ČCE.

Aktivita

- SR uvolnila 2 000 USD z Humanitárního fondu pro potřeby českých krajanských sborů na Ukrajině.
- SR schválila podporu 23 sborových i celocírkevních projektů v rámci interní grantové výzvy „Podpora mezikulturních a nábožensky citlivých iniciativ ve sborech 2026“. Celková suma žádané podpory činí 441 600 tis. Kč a všechny přihlášené projekty budou uspokojeny v plné výši. Výzva byla vyhlášena letos poprvé a sbory mohly požádat o podporu svých drobných kulturních aktivit konaných v roce 2026: např. Dny proti rasismu, koncerty, výstavy či ekumenická a jiná setkání.
- SR se podrobně zabývala přípravou setkání se zástupci seniorátních výborů, které proběhlo od 10. do 11. dubna 2026 v Bystřici pod Hostýnem. SR vyjádřila poděkování ústřední církevní kanceláři (ÚCK) za přípravu a realizaci tohoto setkání. Příští setkání je plánováno ve dnech 2. a 3. dubna 2027 a bude se konat v Táboře J. A. Komenského v Bělči nad Orlicí.

- SR se podrobně zabývala přípravou materiálů pro zasedání synodu, které proběhne od 21. do 23. května 2026 v Chebu.
- SR se podrobně zabývala zprávami z jednání seniorátních výborů a z vizitací seniorátních výborů ve farních sborech církve a vzala je na vědomí.
- SR vzala na vědomí zápis z jednání dozorčí rady Střediska humanitární a rozvojové spolupráce Diakonie ČCE týkající se budoucnosti tohoto střediska.
- SR se podrobně zabývala souhrnnými zprávami o dění v české i mezinárodní ekumeně a vzala je na vědomí.

Hospodářské věci

- SR vzala na vědomí žádost sboru v Praze 1 – Starém Městě o schválení navýšení rozpočtu již odsouhlaseného záměru rekonstrukce a rozšíření sborového domu. SR na základě seznámení se s aktualizovaným finančním plánem nezrušila svůj souhlas s přijetím závazku sboru nad 2 mil. Kč.
- SR na žádost sboru v Táboře souhlasila s oddělením části farního pozemku a prohlásila nově vzniklý pozemek za zcizitelný.
- SR vyjádřila vděčnost pracovníkům provozního a projektového oddělení ÚCK za úspěšné dokončení rekonstrukce toalet a sprch „Za Potokem“ v Táboře J. A. Komenského v Bělči nad Orlicí.

Hof

REDAKCE

Omluva

V dubnovém čísle ČB 4/2026 jsme na s. 8 mylně uvedli, že religionista Zdeněk Vojtíšek je členem Českobratrské církve evangelické. Ve skutečnosti je členem

Církve bratrské. Za tuto nepřesnost se jemu i čtenářům omlouváme.

ARo

MLÁDEŽ

Soutěž o sjezdovou píseň 2026

Ve dnech 2.–4. října se v Třebíči uskuteční Sjezd (nejen) evangelické mládeže. Letošní ročník ponese téma Krok za pokrokem a my hledáme píseň, která nás bude prvním říjnovým víkendem provázet.

Napadá vás melodie nebo text, který by k letošnímu tématu patřil? Jste sólista, hrajete v kapele nebo si jen skládáte pro radost? Budeme rádi za každý autorský příspěvek. Píseň by měla tematicky vycházet z letošního tématu Sjezdu – tedy ze vztahu technologií, pokroku, člověka a víry v digitální době.

Text s akordy a nahrávku vaší autorské písně zasílejte do 3. 9. 2026 na e-mail mladez@e-cirkev.cz.

Více informací o soutěži najdete na webu mládeže: mladez.evangelnet.cz

Klára Jahodová, oddělení mládeže ÚCK

LITURGIE

Nová agenda ČCE on-line

Na základě zadání synodu vznikají nové bohoslužebné pořady pro různé typy shromáždění. Od r. 2010 bylo doposud připraveno 12 nových liturgických formulářů k různým příležitostem (např. svatba, pohřeb, instalace, ordinace ad.).

Na přípravě formulářů se podíleli členové poradního odboru liturgického a jednotlivé pořady byly schváleny synodem.

Nová agenda má sloužit jako pomůcka při přípravě bohoslužeb a vzorový materiál. Konkrétní podoba bohoslužeb ▶

zůstává na rozhodnutí staršovstev a sborů.

Obsah nové agendy je nyní přehledně uspořádán na tematickém webu: agenda.e-cirkev.cz. Každý ze vzorových liturgických formulářů lze také jednoduše stáhnout v textovém formátu.

KAZATELSKÁ MÍSTA

FS ČCE Klášter nad Dědinou a FS ČCE Černilov hledají faráře/farářku

FS ČCE v Klášteře nad Dědinou a FS ČCE v Černilově hledají společného faráře/farářku na plný úvazek od září 2026 nebo dle dohody. Sborny spolupracují, konají společné biblické hodiny a jiné akce. Nabízíme možnost bydlení na jedné z far dle vlastního výběru.

V případě zájmu nás kontaktujte: Daniel Havlíček (kurátor sboru v Klášteře nad Dědinou, tel. 739 364 028, klaster@evangnet.cz), Jiří Kupka (kurátor sboru v Černilově, tel. 737 334 400, cernilov@evangnet.cz).

REKREACE

Týden v Chotěboři na sklonku léta

Zveme vás na týdenní pobyt pro seniory v evangelickém středisku v Chotěboři od 29. 8. do 5. 9. 2026.

Nabízíme prožití dnů babího léta v křesťanském společenství v rekreačním středisku s bezbariérovým přístupem v klidném prostředí na lesní louce. Připraven je pestrý program: denně zdravotní cvičení, ranní a večerní pobožnosti, společné zpívání, nedělní bohoslužby. Koncert, celodenní výlet, promítání a besedy se zajímavými hosty, vycházky do okolní přírody nebo do nedaleké Chotěboře.

Ubytování je pohodlné, při chladnějším počasí jsou pokoje vytápěné. Kuchyně je domácí, podávání jídel s obsluhou. Je přítomna lékařka. Nástupním dnem je sobota 29. 8. odpoledne, prvním společným jídlem je večeře. Pobyt končí v sobotu 5. 9. dopoledne. Cena týdenního pobytu s plnou penzí je 5 000 Kč. Pozvěte své přátele a přijedte!

Hlaste se u hlavní vedoucí Daniely Ženaté písemně, e-mailem nebo telefonicky. Obratem vám pošleme podrobné informace o možnostech dopravy, způsobu platby a zodpovíme případné dotazy.

Za organizátory

Daniela Ženatá

Věštínek 15, 592 65 Věstín

Telefon: 605 775 818

e-mail: zenatadana@seznam.cz

INZERCE

Pobyt seniorů na Blažkově

Sestry a bratři, přijedte mezi nás, pokud máte čas a chcete příjemně strávit zbytek léta ve středisku na Blažkově. Setkáte se zde s jinými staršími, životem zkušenými evangelíky a budete moci sdílet stimulující křesťanské společenství v jednoduchých podmínkách bez luxusu a placené obsluhy. O to větší radost však máme z toho, že se o sebe s Boží pomocí staráme sami. Vaříme si z vlastních surovin a program máme také vlastní, do něhož každý přispívá podle svých schopností a obdarování.

V neděli zpravidla uvítáme mezi námi obětavého faráře, který poslouží bohoslužbou, ale ranní a večerní ztišení je na nás. Nikdo není do ničeho nucen, a přesto vše nakonec funguje. Radujeme se z života, a je nám spolu vždy dobře. I když většina z nás je z jižní Moravy, bývají s námi někteří až z Čech a Slovenska.

Chodíme na houby, vedeme vážné i veselé hovory, o zpěv a humor není nouze. Pobyt pro seniory se bude konat v termínu 29. 8. – 5. 9. 2026.

Pro další informace a přihlášení můžete napsat na adresu petrsocha@email.cz nebo na tel. 608 456 798.

Letní dětský tábor s Biblíkem: Pečeť moci

Termín: 9.–16. srpna 2026

Hlavní vedoucí: Benjamin Roll

Evangelická církev v Litoměřicích a její kroužek Biblík pořádají nový letní dětský tábor v krásném prostředí chatkového tábora uprostřed jihočeských lesů s komfortním zázemím (koupelny, kuchyně, jídelna), sportovním vybavením a rybníkem. Zveme děti z církevního i necírkevního prostředí; z Litoměřic, Prahy i dalších koutů republiky. Pojedeme vlastním busem z pražských Letňan. Pro děti od 5 do 14 let připravujeme týden plný dobrodružství, lesních her, tvoření, zpívání a další společné zábavy. Těšit se můžete na sportovní, kreativní, intelektuální, duchovní i prostě blbnoucí program. Provázet nás bude napínavý původní fantasy příběh s názvem Pečeť moci. Rozjezdu tábora by moc pomohlo pár dětí z jiných sborů. Více na www.biblik.cz

Benjamin Roll, FS Litoměřice

Letní biblická dílna Řehlovice

Termín: 23.–27. 7. 2026

Litoměřický sbor pořádá ve spolupráci s Kulturním centrem Řehlovice poby-

tovou akci pro dospělé zaměřenou na zážitkovou a kreativní práci s biblickými texty. Tentokrát nás budou provázet podobenství z Lukášova evangelia. Začínáme ve čtvrtek večer. Končíme v pondělí dopoledne. Program dne: ranní meditace, snídane, dopolední dílna s Biblí, oběd, polední klid s možností procházek po okolí, odpolední výtvarná dílna, večere, večerní kruh s pobožností, družení u ohně či stolu. Akce je určena pro dospělé. Pokud to není úplně nutné, tak bez přítomnosti dětí. Cena za osobu 3 000 Kč. V ceně je ubytování, jídlo, materiály a pomůcky k programu. Hlavní program připravuje farář Benjamin Roll. Přihlašování zde:

<https://bit.ly/rehlovice26>

Benjamin Roll, FS Litoměřice

VZDĚLÁVÁNÍ

Kurz pro budoucí výpomocné kazatele

Oddělení výchovy a vzdělávání připravuje další z kurzů pro budoucí výpomocné kazatele. Ten nejbližší se otevře v říjnu 2026 a bude probíhat v Praze, místo bude upřesněno. Kurz je dvouletý a obsahuje teoretickou a praktickou část. Podrobnosti včetně termínů i možnost přihlášení najdete zde: <https://1url.cz/@kurzVK>.

Povzbudte prosím ve svých sborech ty, kdo by o kurz mohli mít zájem a mají pro něj předpoklady, aby se přihlásili.

Kontakt: vychova@e-cirkev.cz

MOJE CÍRKEV

*„Na ordinaci budu vzpomínat celý život.“
(Výpomocná kazatelka Pavla Michnová.)*

foto: Ben Skála

Pověření ke kazatelské službě je neskutečně silný zážitek

Rozhovor s Pavlou Michnovou

Můžete se krátce představit?

Narodila jsem se v roce 1992 do farářské rodiny, oba rodiče jsou faráři [Pavel a Lenka Freitinge-
rovi, pozn. red.]. Celý můj život tím byl dost ovlivněný, žili jsme na faře a byli v centru sborového života. Hodně mě určitě formovalo i to, že jsme se několikrát stěhovali. To přineslo mnoho dobrého, ale neslo to s sebou i určitou těžkost. Pociťuji to jako jakési vykořenění. Když se mě někdo zeptal, odkud jsem, vlastně jsem nevěděla, co odpovědět. Teď v létě jsme se přestěhovali s rodinou do Olomouce, tak doufám, že nyní už budeme z Olomouce, a ne zase za pět nebo deset let odněkud odjinud. Máme dvě malé děti. Vystudovala jsem speciální pedagogiku, během studia jsem pracovala s dětmi s autismem a směřovala k práci s hendikepovanými. Když jsem po škole hledala práci, naskytla se mi příležitost začít učit na prvním stupni základní školy, a i když začátek byl poměrně svízelný, velice jsem se v tom našla a moc mě to baví. Dnes je ve škole tolik dětí s nějakými problémy a specifickými potřebami, že se mi vzdělání speciální pedagogy velice hodí a téměř denně z této odbornosti něco využiji. Letos jsem se naplno vrátila do práce po pětileté rodičovské pauze a jsem nyní aktuálně na pozici asistentky pedagoga. To je pro mě zase něco jiného. Zároveň na část úvazku pracuji jako speciální pedagogy a dělám také kariérní poradkyni, což znamená práci s osmáky kolem výběru škol a jejich dalšího směřování. To je taky velice zajímavá a pro mě nová oblast.

Jak se zrodil nápad, že se chcete teologicky vzdělávat?

Farářskou práci jsem odmala viděla doma zblízka, bylo mi to blízké. Po maturitě jsem dokonce uvažovala o studiu teologie. Praktická část farářské práce, jak jsem ji viděla u rodičů, se mi velice líbila a měla jsem pocit, že bych se v ní našla. Bylo pro mě ale nepředstavitelné odejít studovat do Prahy. Tak jsem nakonec zvolila obor, který se dá studovat v Brně nebo Olomouci. Navíc jsem se do speciální pedagogiky úplně zamilovala, takže jsem pak o čemkoli jiném přestala uvažovat. Zároveň jsem si ale uvědomovala, že farářů je čím dál méně a že bude tato služba časem chybět.

Kde jste absolvovala kurz pro vzdělávání laiků? Jak dlouho trval?

Jednou jsme byli na bohoslužbách v Břeclavi a úplně si vybavuju, jak jsem tam vzaadu na stole narazila na plakátek, že se bude v seniorátu otevírat nový kurz teologického vzdělávání pro laiky. To mě zaujalo a řekla jsem si, že to je přesně ta parketa, kde bych mohla církvi pomoci, využít svých obdarování a zároveň dělat dál svou práci, kterou mám ráda. Tak jsem se přihlásila. Jezdila jsem do Brna a kurz trval dva a půl roku. Hezké bylo, že jsme se v kurzu sešli s mým strýcem, maminčiným bratrem Davidem Šmídou (viz rozhovor s D. Šmídou v ČB 1/2026). Vzájemně jsme se podporovali.

Kdy vás napadlo, že půjdete ke zkoušce, požádáte o ordinaci a stanete se výpomocnou kazatelkou?

Od začátku jsem do toho šla s tím, že to dotáhnu, že se chci stát výpomocnou kazatelkou. Je pravda, že nás začínalo asi dvacet a ke zkouš-

ordinace v Horní Čermné (2021)

kám nás nakonec šlo pět. Já jsem do Prahy na zkoušku jela s půlroční dcerou a byla jsem ráda, že to dobře dopadlo, protože mi bylo jasné, že bude-li více dětí, bude ještě méně času.

Co na to říkala rodina, lidé ze sboru?

Manžel mě po celou dobu kurzu podporoval, lidi ze sboru taky. A myslím, že rodiče jsou moc rádi. Je to docela zvláštní pocit, když se někde potkáme a jsme všichni v taláru. Když měl táta instalaci v novém sboru na Velké Lhotě, říkal mi, že by byl rád, kdybych tam byla v taláru, což bych si sama od sebe asi mezi dalšími faráři netroufla. I když v taláru kážu a hodně mi to pomáhá v upevnění role kazatelky, mezi ostatními faráři bych se cítila jaksi nepatříčně. Ale když mi táta vysloveně řekl, že by mě tam moc rád viděl, tak jsem talár oblékla a šla. A bylo to moc hezké.

Co bylo na cestě k ordinaci nejtěžší?

Když se učím něco nového, potřebuju mít k tématu hodně informací. A nejsem si jistá, jestli v tom kurzu vzhledem k šíři látky bylo dost času

na to jít víc do hloubky. Za sebe bych potřebovala získat větší jistotu. Setkávali jsme se jednou měsíčně po dobu dva a půl roku, takže v součtu to nebylo tak moc hodin. Když jsem pak už psala vlastní kázání, nebyla jsem si jistá, jestli to dělám dobře. Naštěstí mám rodiče v oboru, tak jsem se měla vždycky na koho obrátit. Samotná ordinace je ohromně silný moment, já jsem do té doby nic podobného nezažila. Nevím, jak to popsat, ale na ordinaci budu vzpomínat celý život.

Jak často vedete bohoslužby?

Měla jsem teď delší pauzu, protože jsme se v létě stěhovali a já od září začala naplno pracovat. Takže mě olomoucký sbor nechával vydechnout. Poprvé jsem kázala před čtrnácti dny. Zajímavé bylo, že už mi to začínalo chybět a říkala jsem si, že se budu muset panu faráři trochu připomenout. V sobotu jsem si řekla, že za ním zajdu, ale než jsem to v neděli udělala, on po kostele přišel, jestli bych prý nechtěla kázat. To mě potěšilo. Jinak bych řekla, že jsem ve fázi rozkoukávání. Je

to jiný seniorát, zdejší sbory zatím moc neznám. V brněnském seniorátu jsem kázávala i dvakrát měsíčně a někdy jsem musela nabídky i odmítnout.

Co je na přípravě bohoslužeb nejnáročnější a co naopak radostné?

Už mám jakýsi systém, kterého se držím. Nejdřív vybírám text, často z německých luterských perikop, ty nabízejí více alternativ, takže se dá vybrat, který biblický text mluví i ke mně, na co si troufnu, co mě inspiruje. Pak si dělám kostru: písně, modlitby. A nakonec kázání. Nejnáročnější je to skloubit časově se vším ostatním okolo. S prací, rodinou, dětmi. Když už si vyčlením čas na přípravu bohoslužeb, chci jej maximálně využít. Ráda vybírám písně. Myslím, že to je důležitá část bohoslužeb. Ovlivňuje to celkové vyznění a určuje dojem, který v posluchačích zůstane. Taky prožívám to, že text kázání promlouvá i ke mně. Vlastně kážu v první řadě pro sebe. Nebo spíš k sobě. Je to zvláštní, ale cítím to tak.

Vyjádří vám někdo někdy vděčnost za vaši službu?

Ano, hodně. Vděčnost cítím ve všech sborech. Někde to ale umí vyjádřit nahlas, někde je to více skryté. Důležitá je pro mě také zpětná vazba. V mnoha sborech se přenáší bohoslužby on-line a stává se mi, že se ke mně donesou ohlasy až časem, často ne přímo, ale přes rodiče.

Jaká byla největší výzva, kterou jste musela dosud jako kazatelka překonat?

No, výzva. Je to spíš drobnost na odlehčení. Kázala jsem v Nosislavi asi tři týdny před porodem. A bylo strašné vedro. Měla jsem odhodlání absolvovat vše v taláru, jak se patří. Víme, že je černý, vlněný, těžký. To byla výzva. Ale abych se neskácela, musela jsem jej před kázáním odložit a dokončit bohoslužby v civilu.

Jak se potkává vaše role výpomocné kazatelky s vaším civilním povoláním?

Myslím, že můj učitelský přístup je v kázáních znát. To asi ani jinak nejde. Takže se ty role protínají, možná doplňují.

Jak to jde dohromady s rolí mámy dvou malých dětí?

Hodně to souvisí s tím, jak je ochotný pomáhat manžel. On je ochotný hodně, ale všechno musíme dobře koordinovat. Všechny nabídky služby mohu přijmout až po konzultaci s ním, protože když já mám bohoslužby, musí být on k dispozici dětem. Za to jsem vděčná, že mi velmi vychází vstříc.

s Davidem Šmídou

Jak vidíte své působení do budoucna?

Doufám, že se brzo v novém seniorátu rozkoukám a budu kázat, kde to bude potřeba a jak to budu zvládat. Už se na to těším teď po té půlroční pauze.

Co byste vzkázala lidem, kteří přemýšlejí o tom, že by se stali výpomocnými kazateli?

Ať do toho jdou! Už to vzdělávání je úžasně strávený čas. Kurzy pro výpomocné kazatele teď mají mnohem vyšší úroveň, jsou nově organizovány a profesionálně naplněny. Sloužit pak ve sboru zase jinak než třeba jako varhaník nebo učitel nedělní školy, moct vysluhovat svátosti a kázat, to je krásné poslání.

připravila Daniela Ženatá, foto: Ben Skála

Potřetí jsme slavili romskou kulturu

Mezinárodní den Romů v Podkrkonoší

Již potřetí jsme ve Vrchlabí uspořádali oslavu romské kultury. Vrchlabský evangelický sbor společně se spolkem Mnoho světů v Jilemnici připravily program sobotního odpoledne a podvečera 18. dubna, na který navázaly také nedělní bohoslužby 19. dubna.

Sešli jsme se v dubnu, protože 8. duben je už od roku 1971 Mezinárodním dnem Romů. I letos jsme se podívali na to, jak se vyvíjí úspěšný program romských stipendií organizace Romea. V aktuálním školním roce je do něj zapojeno 100 studentek a studentů středních, vyšších odborných a vysokých škol. Program má po 10 letech trvání bezmála 100% úspěšnost, měreno podílem studentstva, které úspěšně absolvuje zvolenou školu, což je naprosto skvělý výsledek. A zájem o něj výrazně převyšuje dosavadní možnosti – na letošních 100 míst se hlásilo přes 180 zájemkyň a zájemců.

Četli jsme z povídkové sbírky *Samet blues*, v níž tucet romských autorek a autorů popisuje v různých povídkových žánrech, jak Romové a Romky vnímali příběh změny režimu v listopadu 1989 a změny, které přišly poté. Nejen tato kniha, ale i další tituly nakladatelství KHER byly také k mání. A o leccčems svědčí, že po čtení se právě *Samet blues* úplně vyprodalo.

Z Jaroměře přijela zahrát romská kapela Magic Band, která rozpálila nejen reproduktory, ale také tanečníky a tanečnice. A sobotní večer jsme uzavřeli posezením u ohně, pěkně s opékáním buřtů i vegetariánských dobrot. V neděli na program navázaly bohoslužby, které vedl kazatel z pražského Braníka Pavel Sivák, sám hrdý Rom.

Díky všem, kdo přiložili ruku k organizaci, díky všem, kdo jste dorazili. A díky také za podporu Českobratrské církvi evangelické, Světové luterské federaci, Městu Vrchlabí a několika desítkám dárců na platformě Darujme.cz.

Jakub Kašpar, FS Vrchlabí, foto: archiv sboru

vystoupení romské kapely

Dokud sbor žije, vesnice dechá

Zpráva z Ukrajiny

Farář Mirek Pfann navštěvuje české evangelické sbory (přesněji: vesnice) na Ukrajině zpravidla dvakrát ročně. Přivádí povzbuzení, že na ně myslíme, a dary. O dary pro potřebné se ve vesnicích dělí bez ohledu na národnostní a církevní příslušnost.

Mirek také vozí balíkovou „poštu“, kterou si vyměňují mezi sebou rodiny zčásti žijící v Česku a zčásti na Ukrajině. Někdy Ukrajínští využijí možnosti se svést a navštívit své blízké v Česku.

Přijždíme s Mirkem a řidičem Jindrou Lukešem krátce po Velikonocích. Dozvuky velikonoční zvěsti nás provázejí při bohoslužbách na všech třech místech, kde se evangelíci scházejí: ve Veselynivce, Pervomajsku a v Bohemce. Účastníci bohoslužeb jsou pozornými a vděčnými posluchači. Všude jsme vítáni a velkoryse hostěni.

Ve Veselynivce přibývá opuštěných domů, lidé střední generace se stěhují za prací do Česka, případně do větších ukrajinských měst. Zbývá jen 70 trvalých obyvatel. Je tu oproti dřívějšímu jaksí smutno. Kazatelce Marii Provazníkové je přes osmdesát let. Stará se o těžce nemocnou dceru. Stále si však udržuje svůj humor a moudrý nadhled. Ze sboru nedávno několik členů zemřelo. Občas se však objeví někdo nový. Na bohoslužby i na biblickou hodinu, které jsme připravili, se přece pár lidí sejde. Marie při ohláškách zve k dalším shromážděním slovy: „Dokud sbor žije, vesnice dechá.“

Navštěvujeme sestru Lydu Zlatníkovou, která nedávno oslavila 90 let. Ptáme se: „Nač nejraději vzpomínáte?“ Odpoví: „Na shromáždění ve sboru, když jsme zpívali z Harfy sionské píseň s refrémem, V nebi otevřel ti bránu Pán‘. A dívala

jsem se na nebe a představovala si tu otevřenou bránu a setkání s rodiči.“ Harfa sionská je historický zpěvník, z něhož tu dodnes zpívají. Jeho poetika a jazyk jsou nám už vzdálené, ale obsahově se drží biblických námětů, obrazů a parafrází.

M. Pfann před sborovým domem ve Veselynivce

V Pervomajsku se scházíme k bohoslužbám v obývacím pokoji u Jančíků. Na zdi jsou biblické citáty jako ve správném kostele: Kristus – život náš, Bůh láska jest, Pravda zvítězí. Po bohoslužbách se kostel hbitě změní v jídelnu a podává se oběd o mnoha chodech. Mluvíme o válce a politice, o víře a církvi, ale taky o básníku Tarasu Ševčenkovi.

Bohemka vypadá na první pohled stejně jako dříve. Postupně se však dozvídáme, že se omezují hospodářství, ubývá chovu krav. Chybí muži. Ženy jsou zaměstnané a zastávají spoustu práce. Navštěvujeme školu a školku, kam chodí řádově desítky dětí, dojíždějí i z okolních obcí. Nejsou jen z českých rodin, ale česky se učí. ►

Učitelky jsou přátelské a je vidět, že jsou oblíbené. Nedávno vzala vichřice kus střechy na škole. A stříška na venkovních záchodcích uletěla celá až ke hřbitovu vzdálenému pár set metrů. Je problém sehnat řemeslníky na opravu.

Pozdrav Marie Provazníkové

Milí čtenáři časopisu Český bratr, děkuju vám za podporu, za návštěvy, za dary i za modlitby, že na nás pamatujete. Děkuju za vaše přání míru a pokoje. Naším sborům i všem lidem přeju, ať je mezi nimi víc porozumění a míň nedorozumění. Ve sborech je důležité umět se spolu domluvit. Někdy je třeba mlčet, někdy naopak zvednout hlas. Važme si naší církve, která je velmi otevřená. Každý jsme jiný, ale do Boží církve patříme všichni. Když se v rodinách a sborech naučíme poctivě domluvit, tak se to projeví i mezi národy a státy. Přeju vám všechno dobré, mír, pokoj i zdraví.

Marie Provazníková, Veselynivka
(Ukrajina)

Paní ředitelka denně volá, ale slyší jen odpověď: „Zavolejte si zítra!“ A v celé vesnici není dost dlouhý žebřík. Během našeho hovoru projede kolem okna auto se skládacím žebříkem na zahrádce. Než vyjdeme ven, je už chlap na střeše. Další naší zastávkou je Medpunkt, neboli ordinace. Není tu ovšem lékař, jen zkušena zdravotní sestra Ludmila. Snaží se pomáhat, jak jen dokáže. Bydlí přímo ve vesnici a je k dispozici kdykoli. Pojištění zpravidla nepokrývá náklady na léky, pobyt v nemocnici nebo operaci. Možná i finanční stránka léčby způsobuje, že tu lidé neradi přiznávají, že jim není dobře. Ludmila se prý ptá opakovaně: „Jak se cítíte? Jo, dobře? Opravdu dobře? Nevypadá to...“

Po nedělních bohoslužbách jdeme na hřbitov na „provody“. Příbuzní navštěvují hroby svých předků podobně jako u nás na dušičky. Jarní atmosféra je ovšem docela jiná. A zřejmě je souvislost s Velikonocemi. Po hřbitově svižným krokem prochází pravoslavný kněz, „báťuška“. V ruce kyblík s vodou, štědře kropí a žehná hroby i kolemstojící. Chtělo by se říci: živé i mrtvé. Také my jsme zkropeni a zlíbáni. Vousy škrábou, ale to je přece drobnost. Mirek pak má promluvu po evangelicku a zpíváme z Harfy sionské Místo bezpečnosti a z Evangelického zpěvníku Krásná je modrá obloha. Báťuška mezitím zmizel, musí objet několikero hřbitovů v okolí, ale ostatní pravoslavní zůstávají. Závěrečné požehnání je pro všechny. Poslední slovo s přáním pokoje má ještě Ludmila Hartová, která je duší bohemského evangelického sboru.

v Bohemce

Dík aktivním ženám vesnice žije. Schází se pěvecký sbor Frajárky. Zpívají rády a jsou spolu rády. Vzájemně se podporují. Po dva večery sedáváme s frajárkami. Posloucháme ukrajinské i české lidové písně a zpíváme také společně s kytarou. Faráři z Česka, co se tu v minulosti vystřídali, položili základy pro vřelý vztah bohemských ke zpěvníku Svitá. Mohli bychom ho přezpívat snad celý. S mimořádnou silou a chutí

zpívají ženy Jednou budem dál a hned pokračují alternativním textem na stejnou melodii My to vyhrám.

O válce se nemluví snadno. Většinou až po nějaké době hovoru otvíráme tohle téma. Je znát, jaká tíha na všech leží. V obou vesnicích, ve Veselýnivce i v Bohemce, není na první pohled patrné, že je země ve válce. A přece, i nad těmito odlehlými končinami létají nepřátelské drony. Každý ví, že letí zabíjet. A že se nepodaří všechny včas sestřelit. Napadeno může být místo kdekoli na Ukrajině. I menší obce. I daleko na západě země.

Každý je ohrožen. I jeho blízcí. Nezdá se, že by válka mohla brzy skončit. Ale nemají jinou možnost než se dále bránit. Shodují se v tom, že podporu ze zahraničí potřebují. Někteří dávají najevo jistou hořkost, že se jim nedostalo výraznější pomoci hned během roku 2022, kdy

na podzim byla šance dosáhnout většího úspěchu v protiútku. Uvědomují si také traumata, s nimiž se budou mnozí potýkat i dlouho po skončení bojů, přeživší vojáci, znásilněné ženy z okupovaných území, děti, které zažily bombardování anebo byly odvečeny do Ruska.

Zdejší čeština je svérázná. Když mluví o tom, kde a jaká místa byla zasažena drony či raketami, říkají, že tam „tloukli“. Zdá se mi to výstižné. Střílení a bombardování jsou takové technické výrazy. Ale že tady někdo někoho tluče, mlátí, mne vrací k tomu podstatnému, že se totiž člověk dopouští násilí na druhém člověku. Rus v tom pořádku pokračuje a to bychom neměli ztrácet ze zřetele.

Naše myšlenky a modlitby směřují za těmi, na které ty rány dopadají.

Pavel Pokorný, synodní senior

LETNÍ AKCE

Kálef slaví 30 let

V Křídlech na Vysočině se konala oslava založení evangelického tábora

Pozorní čtenáři Bible znají Kálefa jako nebojácného chlapíka, který vyrazil na průzkum země Kananejské a spolu s Jozuem o ní přinesl nadějnou zprávu izraelskému lidu. Jako jeho oddaný služebník upokojoval hlasy bouřící se proti Hospodinu, načež mu bylo dopráno dosáhnout země zaslíbené.

Kapitola první: Kdo je Kálef?

Čtenáře a čtenářky z Horáckého seniorátu nicméně jistě napadne i jiná asociace. Bratr Kálef je totiž i názvem tamějšího společenství dobrovolníků, které celoročně připravuje akce pro děti a mládež. Snaží se vytvářet bezpečné a svobodné prostředí, ve kterém se mohou setkávat

a společně rozvíjet, a to nejen v dovednostech, ale i v mezilidských vztazích a hodnotách.

Ač oficiálně stojí mimo církevní struktury a jeho akce jsou otevřené každému, spolek přímo spolupracuje se sbory a seniorátním výborem Horáckého seniorátu ČCE. Tradičním vyvrcholením jeho celoroční práce (víkendových výprav, putávků a brigád) je trojice letních táborů pro různé věkové skupiny, které se však vždy nespojují ve stejném duchu.

Konají se na louce uprostřed lesa, bez elektřiny, bez signálu, zato s ohněm, stany a spoustou zábavy a prostoru pro navazování nových přátelství a pro společný růst. Připravují je dobrovolníci, kteří vedou děti s respektem k přírodě, Bohu i sobě navzájem. A důvěrou v to, ►

vztyčení vlajky v tábořišti

že i krátký čas v lese může zanechat dlouhou stopu.

Celá tato myšlenka vznikla v devadesátých letech v hlavách Štěpána Hájka a Ivana Procházky. Zhmotnila se v prvním táboře ve Svatoslavi pod vedením Petra Hašky a v činnosti mnoha dalších „kálefků“ žije dodnes. Aniž by člověk párkrát mrknul, Kálef dospěl – a letos slaví již své 30. narozeniny.

Kapitola druhá: Kde je Kálef?

Přirozeně jsme cítili potřebu toto významné životní jubileum s Kálefem náležitě oslavit.

Kde ho ale hledat? Na Vysočině? To je zřejmé. Snad někde u Nového Města na Moravě? I to se nabízí, vždyť právě s okolím Žďárských vrchů je činnost Kálefa dlouhodobě spojena. A co v Křídlech, kde kálefáci již patnáctým rokem tráví své léto?

Tyto indicie svedly všechny gratulanty 18. dubna do křídelského kulturního domu. Natrefit na Kálefa ale není jen tak, nejprve jsme ho museli vypátrat. Stopy, které zanechal v hlavním sále nás vedly do přilehlých luk a lesů a ubíraly se k nám známému tábořišti. Cesta k němu nebyla vpravdě snadná. V rámci krátké etapové hry jsme museli překonat nebezpečné úžiny, stoletou vodu, ba dokonce bandu banditů! Ani ti nám však nezabránili získat zpět naši ukradenou vlajku a vyvěsit ji na táborový stožár. Právě to, spolu se zpěvem oblíbené písně K svobodě je dlouhé putování, přivábilo do na-

šeho kruhu Kálefa, který se jinak jako správný průzkumník obvykle nenechává vidět. Míčky nám poděkoval za všechny gratulace a celoroční práci pro spolek, ocenil snahu, kterou jsme vynaložili do jeho vypátrání, sfoukl svíčku na dortu a vyrazil za dalším dobrodružstvím.

A nám tak nezbývalo než vrátit se zpět do Křídla a strávit zbytek večera prohlížením spolkových kronik, veselými hrami, milými rozhovory, závody ve stavění podsadových stanů a společným zpěvem u slavnostního ohně.

Kapitola třetí: Kde Kálefa opět potkat?

Jak zpívá jedna z táborových hymen: na táboře mezi smrky, týpíčky a taky stany! V době, kdy čtete tento článek, dělá právě skupina brigádníků vše proto, aby se Kálef na křídelské tábořiště mohl v červencových týdnech opět vrátit, zažívat zde dobrodružství, navazovat nová a utužovat stará přátelství, poznávat krásy místní přírody a nacházet v ní duševní a duchovní obohacení.

Nejdříve ho můžeme čekat 5.–11. července na táboře pro rodiny s dětmi. O týden později, tj. 11.–19. července, ho snad zahlédnou účastníci tábora pro mladší děti (mladší než rok nar. 2014, pozn. aut.). A zbytek července s Kálefem v srdci prožijí děti starší (mládež ve věku 12–16 let).

A co vy? Vyrazíte za Kálefem spolu s námi?

Matěj Bouček

Na stejné lodi

Setkání partnerů duchovních

Už popáté jsem se letos zúčastnil setkání partnerů farářek a partnerek farářů. Na rozdíl od předchozích let se konalo z pátku na sobotu ve sboru ČCE v Litoměřicích. A opět to stálo za to!

Původně jsem tam jel s tím, že je to naposledy. Měl jsem pocit, že jsem si z této akce už vzal všechno, co šlo. Jenže sotva uběhla hodina, bylo mi jasné, že jsem se mýlil. Uvědomil jsem si, jak moc je toto setkání pro mě důležité a jak bych později litoval, kdybych zůstal doma.

Jsem už řadu let manželem farářky Hany a za tu dobu jsem poznal, jak specifická je tato role – nejen v kontextu sboru. O jejích přednostech i úskalích bych už možná mohl napsat knihu (zatím jsem si publikačně vystačil příspěvkem na farářském kurzu), ale zjistil jsem, že daleko víc než psaní mi dává možnost sdílení s ostatními, kteří zažívají podobné situace. Zkušenost partnera farářky je nepřenositelná a těžko uchopitelná jak pro lidi z církve, ze sboru, byť s nimi můžeme mít dobré vztahy, tak pro lidi i mimo církev.

O to víc oceňuji a děkuji Pavlu Janošikovi a Ivanu Ryšavému, kteří tuto akci před čtyřmi lety rozjeli a stále ji vedou. Letos již podruhé je doplnila psychoterapeutka Noemi Matějková.

Program je dobře promyšlený, rozdělený do několika tematických bloků, ale zároveň jsme měli dostatek prostoru pro osobní rozhovory. Co mi tahle akce vlastně přináší, co si z ní mohu odnést? Pokaždé něco jiného a nového. To se mění s tím, jak se proměňuje a vyvíjí život, moje/naše potřeby. Každopádně vždy odjízďím s pocitem přijetí, respektu, úlevy, že mi někdo opravdu rozumí.

Snažil jsem se najít nějaký společný jmenovatel nás všech – kromě toho, že jsme partneři duchovních – ale časem mi došlo, že to není to hlavní. Naopak, podstatné je to, že každý z nás má sice jiný příběh, ale přesto se dokážeme shodnout v důležitých věcech. A stejně tak se i v mnohém neshodneme – a i to je v pořádku. Nejsme stejní, jen jsme ve stejné situaci. Na stejné lodi. Jen každý trochu jinak dlouho, jiného věku, pohlaví, zaměstnání.

Ze začátku jsem se držel lidí podobného věku, jako jsem já. Ale zjistil jsem, jak právě věkové rozdíly ve skupině jsou nesmírně přínosné a obohacující. Lidi starší než jsem já mají už třeba mnohem větší nadhled, umí se nad věcí lépe povznést. Mnozí se mi v tom stali vzorem. Shrnuto a podtrženo – pro mě, jako manžela farářky, patří tahle akce mezi ty nejdůležitější. A pokud se uskuteční další ročník, rozhodně tam budu. I kdybych měl jet na druhý konec republiky.

Milo Ducho, foto: archiv autora

Za humny v Krabčicích

Letošní Svatodušní sbírka míří k seniorům s Alzheimerovou chorobou

Domovy „Za Humny“ zvané také „Hnízda“ jsou vyústěním dosavadních zkušeností s péčí o lidi s Alzheimerovou nemocí v Diakonii Krabčice.

Zdejší domov odpočinku ve stáří byl jedním z prvních v republice, který se začal na péči o lidi s Alzheimerovou nemocí specializovat. Je náročná. Lidé s Alzheimerovou nemocí či demencí potřebují podporu 24 hodin denně 7 dní v týdnu, a to v klidném a přehledném prostředí, které je přizpůsobené jejich potřebám.

Domovy „Za Humny“ zhmotňují představu, jak má takové prostředí vypadat. Uprostřed zahrady areálu Diakonie právě teď finišuje stavba unikátních domácností inspirovaných vesnickou architekturou Podřipska. Jedná se o malé domky seskupené kolem společného náměstíčka. Seniorům, kteří kvůli Alzheimerově nemoci čelí vážným životním výzvám, nabídnou přívětivé, lidské a důstojné prostředí. Pečujícímu personálu zas domácnosti

umožní poskytovat podporu v maximální kvalitě.

Základní myšlenkou celého projektu je lidské měřítko. Vše je navrženo tak, aby se uživatelé cítili nejen bezpečně, ale i důstojně a pohodlně. Srdcem projektu jsou „hnízda“ – malé, samostatné jednotky, které nabízejí pocit domova. Jsou umístěná do klidného a přírodního prostředí stávající zahrady, která je srdcem areálu Diakonie Krabčice.

Každé „hnízdo“ má podobu vesnického domu, což se odráží i na vnitřním provozním uspořádání. Každý pokoj tam představuje samostatnou jednotku. Zajišťuje tak nejen soukromí, ale i pocit, že každý uživatel má svůj vlastní prostor, který mu patří. Každý dům má vlastní terasu, která navazuje na vnitřní „náves“ – malý veřejný prostor, propojený s venkovní přírodou. Seniorům, kteří často čelí pohybovým omezením, to poskytuje možnost komfortního pohybu nejen uvnitř domu, ale i venku, kde je stále přítomna zeleň a přírodní světlo.

Slavnostní otevření nových domácností pro seniory s Alzheimerovou nemocí proběhne v Krabčicích 20. května 2026. Diakonii Krabčice při této příležitosti osobně podpoří herečka Chantal Poullain či první dáma Eva Pavlová.

162 let diakonického díla v Krabčicích

S Krabčicemi na Podřipsku spojujeme počátky českého diakonického díla. Farář Václav Šubert tu roku 1864 zakládá „opatrovnu“ (dnešními slovy přibližně „volnočasový klub“) pro děti místních sedláků. Inspirovala ho k tomu Marie Karafiátová, která vystudovala diakonickou práci v Německu, stala se diakonkou a plánovala zavést diakonickou práci v česky mluvících zemích. Předčasná smrt jí v tom zabránila. Navázali ale další, takže její vize žije dodnes. Nejen v Krabčicích.

Dokončovací práce však budou probíhat i poté. Půjde zejména o kompletní výsadbu ze-

leně kolem domů včetně stromů a také o výstavbu pergol, kde budou moci obyvatelé trávit svůj čas na sluníčku a čerstvém vzduchu. Projekt „Za humny“ sice vzniká uprostřed zahrady, stávající zeleň však musela ustoupit stavebním pracím. Je potřeba ji obnovit. Cena kompletní obnovy vyjde na 1,5 milionu korun.

Diakonie ČCE – středisko v
Krabčicích
3550661309/0800

Budeme rádi, když se zapojíte do Svatodušní sbírky a podpoříte seniory s Alzheimerovou nemocí, aby mohli strávit závěr života v opravdu důstojném a přívětivém prostředí.

Adam Šůra

vizualizace interiéru

SLOVO

Jak čerstvých vod jelen žádá...

foto: ARO

Zdravím vás apoštolským pozdravem... a co to vlastně znamená

Proč pozdrav není jen společenský reflex

Pozdrav patří k nejběžnějším slovům, která každý den vyslovíme. Říkáme jej téměř automaticky, často bez povšimnutí. A přesto jím pokaždé vstupujeme do vztahu s druhým člověkem. Právě tato samozřejmost však zastírá skutečnost, že pozdrav není jen společenská formalita ani pouhý signál zahájení komunikace.

Při bližším pohledu se ukazuje jako významově bohatý a kulturně hluboce zakořeněný jev, na pomezí jazyka, etiky a spirituality. Pozdrav lze totiž chápat jako formu „malé modlitby“ – krátkého, každodenního jazykového aktu, který v sobě nese přání dobra, a minimálně nepřímo i duchovní přesah.

Více než jen zdvořilost

Pozdravy obvykle nemají primárně sdělovat informaci v úzkém slova smyslu. Je to tzv. mluvní akt, tedy slovo, kterým se něco koná. V tomto případě otevírá vztah, potvrzuje přítomnost druhého a vytváří se prostor pro další komunikaci. Mluvíci se rozhoduje druhého oslovit, vystoupit z anonymity a vstoupit do kontaktu s druhým. To se samozřejmě neděje pouze verbálně. Půvabné jsou například pozdravy řidičů MHD – mávnutím, kývnutím hlavy nebo bliknutím světel vozu. Už v tomto základním gestu je obsaženo cosi víc než pouhá konvence.

Pohled do historie přitom ukazuje, že pozdrav byl významově mnohem bohatší, než jak jej chápeme dnes. Slovníky starší češtiny rozlišují u slovesa „posdraviti“ hned několik vý-

znamových rovin. Jednak je to ta, která se jako jediná z původních pěti zachovala i v dnešní češtině: přání zdraví či úspěchu (např. *dobry den, zlom vaz!, nazdar*). V historické češtině byl ale akt pozdravu významově mnohem těsněji propojen se zdravím, které bylo ve středověku

chápano mnohem šířeji než jen ve fyzické rovině. Být zdravý znamenalo být v pořádku, celistvý, správně uspořádaný; v celkové (tělesné, duševní i duchovní) rovnováze. Etymologické výklady slovo „zdraví“ dokonce propojují s indoevropským „být z dobrého dřeva“. Pozdravit ale také znamenalo „uzdravit někoho“ nebo „navrátit někomu zdraví“ (*Bože, rač jej pozdraviti!*). Doklady existence této významové roviny máme ještě z 19. století, např. v literatuře A. Jiráka.

Pozdrav „tam nahoru“

Pozdrav především ve starších dobách sloužil také jako prosba za druhého člověka. Mluvíci přeje adresátovi zdraví, štěstí či pokoj (*Bůh dej dobrý den, pomáhej Pán Bůh, pozdrav Pán Bůh* či *dej Bůh štěstí*), avšak činí tak s vědomím, že tyto hodnoty nemá plně ve své moci. Přání je formulováno skrze Boží jméno nebo Boží jednání: *zdar Bůh, dej Bůh* (ale i novější hovorové *tě Bůh*). Pozdrav je zde uznáním toho, že lidská moc má své hranice a že život, zdraví i zdar nejsou plně v rukou člověka.

V tomto případě je do „rozhovoru“ zahrnut i samotný Bůh. Člověk zdraví druhého a zároveň symbolicky „staví“ toto setkání před Boha. Ten je totiž tím skutečným garantem a původcem dobra. Pozdrav se v této podobě nápadně přibližuje přímelné modlitbě.

Ostatně, i v liturgickém či náboženském prostoru mají pozdravy své místo. Mezi ty nejvýznamnější patří apoštolský pozdrav a pozdravení pokoje, případně i úvodní liturgická formule *Pán s vámi*. Zde všude vystupuje do popředí naopak jejich spirituální význam – pozdravy jsou primárně nositeli náboženské symboliky, ačkoliv i zde je sociální (koinonická) či komunikační rovina v pozadí přítomná.

Nejen z hlediska jazykovědy, ale také praktické teologie je zajímavé i situační ukotvení pozdravu – používáme různé formy pro různé denní doby, příležitosti i komunikační partnery.

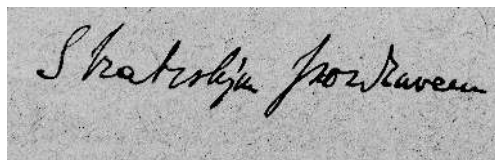
Kromě ustálených a rituálně ukotvených forem můžeme zmínit i pozdravy neformální, např. v evangelické tradici velmi rozšířené podání ruky s farářem při odchodu z kostela či přivítání s ostatními farníky při příchodu na bohoslužbu. Alternativy najdeme i v jiných náboženstvích – ať už v židovském *šalom* („pokoj“), tak v muslimském *as-salamu alejkum* (dosl. „mír s vámi“).

Od vysloveného k nevyslovenému

V průběhu jazykového vývoje (nejen) v češtině dochází k postupnému oslabování výslovně náboženského obsahu pozdravů. Novější a dnes

převládající formule typu *dobrý den, ahoj* či *čau* jsou sémanticky výrazně chudší. Přesto zcela neztrácejí své původní významové jádro: přání dobra, zdaru či pokoje.

Cenné doklady tohoto staršího stavu poskytují také historické duchovní písně, v nichž se motiv pozdravu a modlitby často prolíná. Formule typu *dej Bůh štěstí, vítej nám, hoste přemilý* nebo mariánské *zdravas* stojí na hranici mezi pozdravem a modlitbou v užším slova smyslu. Ukazují, že pozdrav nebyl vnímán jako vedlejší prvek, ale jako klíčové gesto navázání vztahu – s člověkem i s Bohem.

Paměť evropské kultury

Podobné tendence lze sledovat i v jiných evropských jazycích. V němčině, zejména ve venkovských prostředích (v Rakousku a jižních částech Německa) se dodnes dochoval pozdrav *Grüß Gott* (dosl. „pozdrav Bůh“), často však funguje i bez toho, aby si mluvčí uvědomovali spirituální významovou rovinu. Podobně je tomu i v případě anglického *goodbye*, které vzniklo stažením původního tvaru „God be with you“ (dosl. „Bůh buď s tebou“). Oproti tomu v polském *szczęść Boże* (dosl. „Bůh [ti] žehnej“) zůstává spirituální kontext živý.

Právě polština nám umožňuje nahlédnout vývojovou cestu, kterou čeština z velké části opustila. Výše zmíněný spirituální význam je v dnešních zdavicích formulích přítomen už jen nepřímě. To, co bylo dříve vysloveno – Boží jméno, prosba, chvála – se stává tichým předpokladem nebo etickým postojem, který už jazyk nemusí artikulovat. Pozdrav zůstává aktem otevřenosti a vstřícnosti, i když jeho teologický základ není zjevný.

Malá modlitba každodennosti

Můžeme namítnout, že pozdrav dnes už není nic jiného než významově vyprázdněná zdvořilostní floskule. Je pravda, že zdvořilostní význam dnes převažuje, přesto bych ale nabídla optimističtější pohled. Napadá mě paralela s otázkou „jak se máš?“ – často ji pronášíme bezmyšlenkovitě a nepovažujeme ji za víc než kanonickou součást „small talku“. Když ji ale myslíme vážně, opravdově, projeví se to – v intonaci, hlase i výrazu. Stejně tak i pozdravy můžeme chápat buď jen jako běžnou součást bonmotu, anebo jim dodat váhu a autenticitu. Sama se v mailech ráda loučím slovem „srdeč-

ně“ – a pokaždé se snažím vnitřně kontrolovat, že je v souladu s tím, co opravdu cítím. A podobně může být i „pozdrav Pán Bůh“ skromnou přimluvnou modlitbou všednosti.

Asi nemusím dodávat, že pozdrav nemusí být vždy otiskem vlídnosti. Klasikům bude jistě dobře známý příklad z korespondence J. Cimrmana s L. Stroupežnickým, který ve snaze korespondenci ukončit podepsal svůj dopis slovy: „S pozdravem ,Nepište mi a pokud možno nepište vůbec‘, Ladislav Stroupežnický“.

Adéla Rozbořilová, foto: J. Hofman, Ústřední archiv ČCE

EKOLOGIE

Setkání u Nebeské brány

Ekumenická iniciativa Svět bez hranic má příspěvek k aktivizaci v péči o stvoření

Různí lidé, různé životy, jedno místo. A překvapivě mnoho společného – otázek, nadšení i chuti měnit svět kolem sebe. Přesně tak začal první víkend projektu Svět bez hranic, který v ekumenicky otevřeném a environmentálně zaměřeném duchu uspořádala Salesiánská asociace Dona Boska (SADBA).

Projekt „Svět bez hranic: naše role v globální době“ vznikl s cílem podpořit mladé lidi v jejich aktivním zapojení do dění ve světě. Během tří pobytových víkendů a závěrečného setkání nabídne inspirativní lektory, práci ve skupinách, ale také ekumenický duchovní program.

„Jako českobratřští evangelíci jsme jistě otevření ekumeně. Příležitostí ji prožívat mimo bohoslužbu však tolik není. Svět bez hranic je specifický tým, že účastníci mají několik víkendů, kdy se mohou poznat. Tvoříme příležitosti k tomu vidět a poznávat jinakost a též

k tomu sdílet naši českobratrskou všednost,“ vysvětluje Štěpán Esterle, jeden z členů organizačního týmu.

První z cyklu setkání proběhlo ve dnech 20.–22. března 2026 v Předklášteří u Tišnova. Hned po příjezdu účastníky přivítaly působivé prostory cisterciáckého kláštera Porta coeli (Brána nebes) – místo příhodně vybrané pro svou duchovní blízkost i bohatou historii. V posledních letech spolupracuje se zdejší komunitou cisterciáček spolek NaNebi z.s., který se věnuje obnově klášterních pozemků a budování komunity kolem tohoto místa. Vybrané místo tak přirozeně doplňovalo stěžejní myšlenky projektu.

Program začal páteční večerí. Po jídle přišly na řadu seznamovací aktivity. Skupina se sešla skutečně různorodá – ať už to byli pracující u dráhy v Mostu, studující současně dvě vysoké školy v Praze, píšící čtyři diplomky během čtyř let nebo studující vysokou školu v Rakousku. ►

Celý víkend doprovázel ekumenicky vedený duchovní program: ranní modlitby, poděkování před jídlem, večerní pobožnost a závěrečná bohoslužba.

Podstatnou součástí programu byly přednášky pozvaných hostů. Jako první dostal slovo evangelický teolog a etik Jan Zámečník, který nabídl různé odborné výklady první zprávy o stvoření (Gen 1,1).

Druhou přednášku vedla Jana Esterlová, environmentální specialista pracující pro energetickou společnost. Její program se věnoval osvětlování „ekomýtů“ a odpadovému hospodářství. Oba přednášející se účastnili i dalšího programu, takže bylo možné s nimi témata dále rozvíjet v individuálních rozhovorech.

Součástí prakticky orientovaného bloku, který připravil spolek NaNebi z.s., byla i společná práce na klášterních pozemcích. Účastníci se rozdělili do skupin a rozebrali si úkoly – uklízení a zpracování spadaného dřeva, údržba oplocení kolem záhonů, demoliční práce v přilehlé bednárně nebo louskání ořechů. Práce na čerstvém vzduchu pomohla kolektiv ještě více sblížit a zanechala v účastnících kurzu pocit smyslnosti – i touto drobnou formou mohli přispět k vytvoření lepšího prostoru třeba pro další projekty jako Svět bez hranic.

Terezie Szymiková, *Svět bez hranic*, redakčně upraveno

ZLO A BOŽÍ MILOST

Škoda těch prasátek?!

Jakou hodnotu má lidský život

Škoda těch prasátek! Chtě nechtě, je to naprosto upřímná reakce svědků oné události, ale také mnoha dnešních čtenářů příběhu o vyhnáných démonech v Markově evangeliu (Mk 5,1–20). Zasekneme se na té epické scéně,

kdy dva tisíce vepřů hromadně skáče z útesu střemhlav do jezera. Vidíme, jak to nekonečně šplouchá, aby pak nastalo dechberoucí ticho a pohled na ekonomickou a ekologickou katastrofu, kterou Ježíš způsobil. Taková škoda, takové plýtvání, Pane Ježíši!

Prasátko tehdy nebyla žádná přešlechtěná stokilová zrůdička. Antické prase bylo menší, pohyblivější a často bylo pokryto hustší srstí. Takové prasátko jste tehdy mohli koupit i za 20 denárů, přičemž jeden denár byla mzda za jeden den odvedené práce. Dvacet denárů krát 2 000 prasat, to už se pohybujeme v oblasti naprosto devastující katastrofy. Přepočtem na hodnotu dnešní lidské práce by chudákům v zajordánské Dekapoli přivodil Ježíš absurdní ztrátu kolem 72 milionů korun.

Pěkně popořadě

Ježíš opouští židovský kraj a loďkou se přeplaví do kraje pohanů. Tam vědomě jde na to nejnečistější místo, kde v jedné z kamenných jeskyní určených k pohřbívání žil jakýsi démonem posedlý chudák. Za hranicemi města, vyloučen, obýval hrobku člověk. Tam byl odložen, aby nebyl lidem na očích, a zároveň – když už ubližuje sám sobě – aby alespoň neškodil svému okolí.

Snad se mu spoluobčané nebo rodina i snažili pomoci. Poutali ho řetězy, ale vůbec nic nepomáhalo. Hráblo mu. Ztratil jedno kolečko. Něco se v něm fundamentálně porouchalo. Onehdy člověk neznal termíny moderní psychiatrie. A i kdyby je znal, kdo ví, co přesně toho člověka ovládalo. Nebylo vůbec divu, že si o něm mysleli, že je posedlý démonem. Jak jinak si vysvětlit destruktivní jednání, které vůbec nedává smysl? Za tím musí být ďábel, nebo co.

Tomu člověku nebylo pomoci. Neměl, kam jít, kam by se ukryl, neměl nikoho, kdo by se o něj postaral, fyzicky ho zaopatřil, natožpak po stránce duševní. Medicína dané doby neměla odpověď.

Ježíš jde kolem a už z dálky na něj tento nemocný, obtížen zlým duchem, křičí a volá, navazuje kontakt. Ježíšova blízkost na toho člověka působí přitažlivou silou – vytahuje chudáka z hrobky, ve které se zabydlel. Intenzita milosti Ježíše Krista vyvádí z hrobů.

Nevím, jestli na blížící se milost reaguje zasažený člověk, nebo démon v něm. Nevím, jestli je to záchvěv soudnosti, kdy člověk na chvíli pře-

pere své břemeno a vyjde řešení svého problému vstříc. Nebo je to samotná podstata psychiatrické nemoci, závislosti, zlo samo, které ve své sebedestrukční povaze touží už nebyť. Démon navazuje kontakt: „Co po nás chceš, co je ti po mně?“ Rozeznává, s kým mluví, a děsí se strachem, neboť ví, že před Boží přítomností nemá vůbec žádnou šanci. Drze se rouhá Bohu a zapřísahá Ježíše, aby ho netrápil.

Ježíš mu poroučí, aby z toho člověka vyšel. Démon Ježíšovo jméno zná. Ježíš se tedy chce také seznámit: „Kdo jsi, jak se jmenuješ ty, který tohoto člověka zotročuješ?“ Nelze porazit něco, co není pojmenované. „Legie,“ představí se problém. „Je nás mnoho, nejsem sám.“ Fascinující popis – málokdy je to jedna jediná konkrétní věc, která člověka trápí. Tady ten trpí pod celou armádou problémů, zformovanou do bojového šiku, vedenou generálem zla. Legie však ví, že tento válečný střet nevyhraje. Vidíme démona, jak mává bílým praporem, skládá zbraně a oficiálně přiznává vojenskou porážku.

O původu zla, nemoci či démonské obsese se bohužel nedozvíme nic. Rádi bychom věděli, jak se to stalo, že dotyčný upadl pod nadvládu cizí nepřátelské entity, jak ztratil kontrolu sám nad sebou. Rádi bychom znali příčiny, proč se to tak děje, že se zlem necháváme manipulovat, že mu podlézáme, že jej vědomě vyhledáváme. Evangelista Marek však není fascinován démonem ►

a ani nás nevede k tomu, abychom se jím nechali strhnout. Otázky, odkud se to bere, nechává vědomě stranou – aby nerozptylovaly.

Cena za záchranu člověka

Naši pozornost Marek namísto toho soustředí na důležitější teologický problém, který je pro praxi a život mnohem závažnější než tazání po původu zla, totiž: Kdo má ve válce dobra a zla navrch? Evangelista Marek navazuje na tradici očitých svědků a tvrdí, že dobro a zlo nejsou stejně silné veličiny, jak by nám to dualistické představy podsouvaly. Žádná černá a bílá věčně zápasící o rovnováhu. A není tomu ani tak, jak se to jeví ze zpráv o situaci ve světě, že by zlo mělo brutálně navrch. Zlo, ačkoliv jsou ho legie a vytváří dojem, že hraje přesilovku a my se bráníme v oslabení, nemá navrch. Abychom rozuměli, tohle není teologická pohádka, kterou krmíme naivní chudáčky: Škody napáchá veliké a přemoci zlo vyžaduje značnou oběť, sílu, vytrvalost a um – nikdy to není zadarmo. Avšak křesťanská naděje je v tom, že hřiště, na kterém se zlo může světem plazit, vytyčil Hospodin: „vocamcad“ až pocamcad“ a dál ani čárku. Hospodin zlo dovolí. Jak bolestně vyjádření: Dobrý Bůh zlo dovolí, strpí ho, unese ho.

Legie u Ježíše žadoní o milost. Zlo žádá milost! „Dovol nám zůstat a ovládat alespoň ta prasata, co se tady pasou,“ prosí. A on jim to dovolí. Ježíš se i k těm démonům zachová milostivě. Nezničí je hned a provždy. Nezničí je zadarmo, nýbrž to bude něco stát.

Kolik stojí lidský život? Evangelista Matouš zapsal: „A nebojte se těch, kdo zabíjejí tělo, ale duši zabít nemohou; bojte se toho, který může i duši i tělo zahubit v pekle. Neprodávají se dva vrabci za halěr? A ani jeden z nich nepadne na zem bez dopuštění vašeho Otce. U vás pak jsou spočteny i všechny vlasy na hlavě. Nebojte se tedy; máte větší cenu než mnoho vrabců.“ (Mt 10,28–31) Kolik byste dali za záchranu člověka? Je dvaasedmdesát milionů adekvátní částka za jednoho jediného človíčka?

Dva tisíce vepřů hromadně skáče z útesu střemhlav do jezera. Tohle by měl být šťastný konec příběhu. Ten člověk se normálně oblékl a byl konečně znovu při smyslech. Legie problémů, která ho sužovala, je pryč. Máme se těšit a skákat radostí: Boží milost vytáhla člověka z hrobu, haleluja!

Jenomže evangelista Marek není naivka. Pasáci prasátek svolají lidi z Dekapole. Lidé se seběhli a naprosto šileli: „Taková škoda, takové plýtvání, Pane Ježíši! Jenom proto, aby se místní blázen vrátil k rozumu? Přijde ti to jako dobrá investice do jednoho člověka?“ A lidé si vzrušeně vyprávějí o tom, jak se to celé seběhlo, jak Ježíš toho člověka zachránil a... A debata se otočí: „O takovou pomoc bližnímu, co nás něco stojí, o takovou pomoc, Ježíši, fakt nestojíme. Prosíme tě, vypadni odsud. Víš ty vůbec, kolik je tady lidí, kteří by potřebovali pomoc? Víš, kolik by to stálo? Copak máme tolik vepřů?“ A Ježíš jim to dovolil. „Nechcete pomoci? Jdu dál.“

A ten, který prožil zázrak uzdravení, ten jediný, který má upřímnou radost z Ježíšovy moci, Ježíše prosí, aby ho směl následovat. Ale Ježíš mu to nedovolí. Je pozoruhodné, co v tom příběhu Ježíš dovoluje a co ne. A teprve zde se ukáže šťastný konec příběhu: Ten, kdo byl vyveden z hrobu, dostává úkol – povídat o svém příběhu s Ježíšem, povídat o tom, jak veliké věci s ním Pán učinil, když se nad ním smíloval. Má svědčit o Boží moci mezi svými, mezi těmi, kteří ho znají ještě z jeho nejhorších dob!

Ježíš z Dekapole odjíždí na loďce, ale ještě mnoho generací si bude vyprávět onen spektakulární příběh o prasátkách skákajících z útesu. O naději pro tento svět – o podivném Ježíši, který má moc osvobodit člověka od démonských sil a přivést ho k rozumu. O tom, jak se zlo třese úzkostí před Boží přítomností. A o člověku, který – v záplavě hlasů, jež ho přesvědčovaly o tom, že je k ničemu a on se sám poškozoval – byl vyveden ze svého hrobu zpátky do života.

Martin Sabo, redakčně upraveno, foto: pexels.com

Smlouva s Apoštolským stolcem nesmí být ratifikována

Podle Ústavního soudu je část konkordátu v rozporu s ústavním pořádkem

Ústavní soud ve svém nálezu z 25. března 2026 rozhodl, že část smlouvy mezi Českou republikou a Apoštolským stolcem o některých právních otázkách, podepsané v roce 2024, je v rozporu s ústavním pořádkem. V této podobě proto smlouva nemůže být ratifikována.

Ústavní soud zdůraznil, že uzavření konkordátní smlouvy jako takové není v rozporu se svrchovaností České republiky. Problém však shledal v některých konkrétních ustanoveních smlouvy. Nejzávažnější výhrady směřují k čl. 4 odst. 1, který se týká ochrany zpovědního tajemství. Podle soudu je tento článek „neústavní nikoli proto, že rozšiřuje zpovědní tajemství nad rámec zákona“, ale proto, že tak činí „v rovině ‚nadzákonné‘ [...] nerovně, jen ve vztahu ke katolické církvi“. Na ostatní církve by totiž i po ratifikaci smlouvy „plně dopadala dosavadní česká právní úprava“, což soud označil za porušení neutrality státu a principu rovného zacházení s různými církvemi.

Ústavní soud dále upozornil, že by ratifikace smlouvy vedla také k nerovnému postavení jednotlivých profesních tajemství. Výslovně uvedl, že by „nastala nerovnost mezi zpovědním tajemstvím a advokátním tajemstvím“. Zpovědní tajemství by tak bylo chráněno silněji než jiná zákonem chráněná důvěrná sdělení.

Další rozpor s ústavním pořádkem soud shledal v čl. 7 odst. 4, který upravuje podmínky zpřístupnění kulturního dědictví katolické církve. Podle Ústavního soudu jsou tímto ustanovením

archivní fondy katolické církve privilegovány, což je v rozporu s neutralitou státu, zákazem diskriminace, právem na přístup ke kulturnímu bohatství a svobodou vědeckého bádání.

podpis smlouvy v r. 2024 (státní sekretář kardinál Pietro Parolin a český premiér Petr Fiala)

Z pohledu ekumenického hnutí je překvapivá ta část nálezu, v níž Ústavní soud dovozuje, že jiným církvím nelze – pouze na základě ústavních principů – přiznat srovnatelná práva, jaká by katolická církev získala díky konkordátní smlouvě, jak se ve svém stanovisku domnívala Ekumenická rada církví. Podle soudu by ostatní církve mohly těchto výhod dosáhnout pouze uzavřením „srovnatelné mezinárodní smlouvy v režimu čl. 10 Ústavy“. To však podle Ústavního soudu není možné, protože „jiné církve nemají reprezentanta s mezinárodněprávní subjektivitou“.

Ani případné „zrcadlení“ některých konkordátních práv v běžném zákoně by podle Ústavního soudu tuto nerovnost neodstranilo, protože by naráželo na rozdílnou právní sílu takového řešení. Zatímco „katolická církev by měla práva, která stát nemůže zákonem měnit, ostatní církve práva, která stát může zákonem změnit kdykoli“.

Nález Ústavního soudu tedy neodmítá spolupráci státu s církvemi ani samotnou existenci konkordátu, jednoznačně však trvá na tom, že taková spolupráce musí respektovat neutralitu státu a rovnost církví. Podle odlišného stanoviska soudců Milana Hulmáka a Michala Bartoně a soudkyně Dity Řepkové pak rozhodnutí

Ústavního soudu ponechává státu „pouze varianty 1) sjednat konkordátní smlouvu bez obsahu (bez práv a povinností), či 2) nesjednat“.

Nelze očekávat, že by stávající smlouvu bylo možné pro obě smluvní strany uspokojivě přepracovat. V mezích stanovených většinou Ústavního soudu je navíc uzavření nové smlouvy prakticky neproveditelné. Na závěr je vhodné dodat, že z hlediska každodenního fungování církví v České republice by však tento nález Ústavního soudu neměl mít žádné bezprostřední dopady. Stávající právní rámec postavení církví a jejich činnosti zůstává beze změny.

Adam Csukás, právník ÚCK ČCE, foto: Lucie Horníková (Člověk a víra)

UPOUTÁVKA

Od kultu výkonu ke svobodě odpočinku

Sedmého dne Hospodin odpočinul a viděl, že je to dobré. A co my? Máme po šesti dnech práce sedmý den odpočinku? Říkáme si, že bychom měli víc odpočívat, ale často to neumíme. Žijeme ve světě, kde se měřítkem lidské hodnoty stala produktivita. Ovládá nás výkon, všechno chceme stihnout, tohle, a ještě tohle musíme zvládnout. Odpočinek se chápe jako víceméně promarněný čas.

Zachovávat den odpočinku – šabat, tedy znamená odmítnout logiku neustálé produkce. V tomto světě zní proto šabat provokativně: říct dost, vypnout telefon, přestat sledovat sociální sítě, nepracovat, neprodávat, nekupovat. To je forma vzdoru, ba odporu.

V útlé knížce Waltera Brueggemanna, kterou přeložila naše někdejší kolegyně z redakční

rady časopisu Šárka Grauová, je rozveden sociální a teologický rozměr dne odpočinku. Ilustrován je na starozákonním příběhu Exodu

jako zápasu mezi dvěma formami uspořádání světa. Zatímco na jedné straně stojí faraonův režim bez odpočinku založený na strachu, hromadění a vykořisťování, na druhé straně vidíme

budoucnost Božího lidu zajištěnou dobrým řádem stvoření a solidární lidskou sítí. Světít šabat neznamená rezignovat, není to útek ze světa, nýbrž je to podíl na jiném řádu. Místo únavy a nekončící práce je v něm místo pro rytmus, který obnovuje život. Odpočinek není privilegium, nýbrž sdílené dobro.

Poselství knihy je prorocké. Volá po duchovním i ekonomickém obrácení: po společnosti, která důvěřuje tomu, že zárukou dostatku je

Bůh, a ne náš výkon. Produkce svět pohromadě neudrží. Ve společnosti trvalé únavy, častého vyhoření a krizí všeho druhu nám Brueggemann připomíná, že odpočinek může být nejradikálnější formou vzdoru i víry.

*Walter Brueggemann: Šabat jako vzdor. Biblion,
Praha 2025, 170 s.*

Daniela Ženatá

DOPISY ČTENÁŘŮ

Nový Evangelický zpěvník také v Braillově písmu

Již pátým rokem je ve sborech ČCE používán nový Evangelický zpěvník (vyšel v prosinci 2021). Letos v polovině března byl po necelém roce práce, která zahrnovala základní přípravy, přepis, korektury i samotný tisk, připraven také v Braillově písmu pro nevidomé.

Čtenářů, kteří ho mohou a chtějí využívat, není v evangelických sborech mnoho. Nyní se ale mohou díky němu i oni podílet na průběhu bohoslužeb včetně zpěvu, stejně jako ostatní účastníci. Za to jsme vděční.

A tak naše poděkování patří všem, kteří měli na vzniku tohoto zpěvníku podíl: těm, kteří zpěvník připravovali, za poskytnutí textového ma-

teriálu, pracovníkům Knihovny a tiskárny pro nevidomé v Praze, za jejich ochotu a vstřícnost pustit se do ne zcela běžné a rozsáhlé práce (jeden zpěvník má 20 dílů) a samozřejmě i vedení ČCE za finanční zajištění celého projektu z Tiskového fondu na vydávání knih a publikací.

Na závěr ještě reakce prvního uživatele, který zpěvník ověřil v praxi: „Zpěvník je bezvadný, je na krásném a hladkém papíře, takže se dobře čte, je přehledný a má pěkné body.“ Ať je tedy všem čtenářům k radosti a užitku.

Jana Červeňáková, vedoucí Střediska pro zrakově postižené (Diakonie ČCE)

Cesta k sobě

„**B**ýt zdrav znamená být celistvý, znovu, vybudovaný, v původní jednotě. V odcizení je člověk rozštěpen, rozštěpení je příčinou různých nemocí,“ čtu si v knížce *Kříž* od Anselma Grüna. Autor takto interpretuje myšlenku teologa Paula Tillicha o nutnosti přicházet ke kříži, hledat a vnímat jeho střed a stále znovu se nechat vnitřně sjednocovat prožíváním jeho obrovské symbolické hodnoty.

Za oknem svítí slunce a na konci nedaleké prosté křížové cesty stojí na kopci tři dřevěné kříže, jeden jako druhý. Je první den mého ozdravného pobytu v klášteře bosých karmelitek v Dačicích, kde se už pět let při krátkých návštěvách snažím najít klid pro svoji zbytečně aktivní mysl, rytmus modlitby a soustředění, návrat k rovnováze v sobě. Snažím se tu otevírat milosti, která se jistě děje kdekoli a kdykoli, ale

moje receptory jsou příliš slabé a zaprášené, aby ji přijaly v plné síle.

Řád bosých karmelitek je kontemplativním společenstvím, většina sester žije v uzavřenosti kláštera, v soustředění na modlitbu, která prostupuje veškeré činnosti. Ačkoli jsou Dačice jen pár kilometrů od mužského kláštera v Kostelním Vydří, známého knižním vydavatelstvím, organizovanými duchovními pobyty a velkými poutěmi, zkrátka rozsáhlou misijní a společenskou činností, je sesterský klášter místem velmi tichým. Omezenému množství návštěvníků nabízí laskavé přijetí, milé místo k přespání v domku na zahradě, domácí oběd připravený pečlivou rukou a hlavně možnost účasti na všech denních modlitbách i neomezený prostor pro osobní modlitby v kapli i v kostele.

Považuji za velký přínos pro své tělesné, duševní i duchovní zdraví, že mi v „covidové době“ matka představená dovolila do kláštera začít jezdit a vnímat různá dobrodiní samoty a ticha. Z jakých ingrediencí se tedy skládá ten můj recept na ozdravení „člověka aktivního“?

Prostor – prostor kláštera, zahrady a lesoparku v jeho blízkosti. Prostor krásné moderní kaple s minimalistickou výzdobou a nádhernými aranžemi ze sezónních květin. Prostor zároveň sdílený a zároveň oddělený od domova žen, které svůj život věnují bohoslužbě a tiché vzácné vnitřní službě věcem veřejným a pokoji světa.

Modlitby – běžné denní katolické modlitební schéma předávané s velkou autenticitou, otevřeností a krásou slova i zpěvu. Vybírám si stále roli tichého účastníka a cítím se v ní velice chápaná a přijímaná. Ekumena se tady žije beze slov...

Čas – který plyne dočista jinak. Za jediný den oproštěný od běžné práce, nákupů, rozhovorů a emocí se toho dá tolik pročíst, promyslet, procítit, dát nový smysl jídlu, probuzení i usínání...

Knihovna – nevím, jak je to možné, ale nevelká knihovna v domečku pro hosty mi vždycky nabídne něco, co právě dobře zapadne do mé životní situace a potřeb. Je to velmi podobné prázdninovým návštěvám evangelických far, kde si s rodinou v knihovně taky vždycky najdeme něco, co bychom si nejraději vzali domů...

Odpočinek – zpravidla už cestou vlakem nebo autobusem jsem úplně přeladěná a „vypnutá“... a pak celou dobu odpočívám, kdykoli potřebuji. To je vzácná věc.

Netvrdím, že tohle je jediná cesta k uzdravování bolavé mysli rozkolísané přemírou podnětů všude kolem. Pro mě je to ale cesta plná milosti a radosti, kterou od Pána Boha vděčně přijímám. Každý své ticho najde někde jinde, věřím ale, že přes něj může přijít pozvání ke snaze o uzdravení. Bůh ho stále pro nás má a léčbu poskytuje, jen si toho všimnout a pozvání nepřehlédnout a nepřeslechnout.

Ilona Mužátková, výpomocná kazatelka, foto: ARO

Předjaří na bělečském rybníku. (Tábor J. A. Komenského, Běleč n. Orlicí, 17. 5. 2026.)

foto: Vojtěch Zikmund

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

REDAKČNÍ RADA

Šéfredaktorka:

Adéla Rozbořilová

Jazyková redaktorka:

Ester Karásková

Členové: Pavel Hanych, Jiří

Hoblík, Jiří Hofman, Jana

Hofmanová, Ondřej Kolář,

Roman Mazur (synodní rada),

Lenka Ridzoňová, Martin Sabo,

Adam Šůra

NA OBÁLCE

foto: ARo

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

Uzávěrka červnového čísla

ČB 6/2026 je 17. 5. 2026.

VYŠLO

11. 5. 2026

BANKOVNÍ SPOJENÍ

číslo účtu: 236982522/0300 (var.

symbol 980103)

IBAN: CZ93

03000000000179521067

DISTRIBUCE PRO

ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ

elektronicky a ve zvukové

podobě: Diakonie ČCE,

Klimentská 18, 110 05

Praha 1, tel.: 222 316 306,

732 324 956

e-mail: szp@scps.diakonie.cz

TISKNE

OPUS v.d.i.

Janáčkovo nábřeží 1075/27

150 00 Praha 5

ČASOPIS

(ev. č. MK ČR E810), vychází 11×

ročně, jednotlivá čísla 45 Kč

roční předplatné 450 Kč

do zahraničí 1300 Kč

Informace o předplatném podá,

objednávky rozšiřuje

(i do zahraničí) redakce.

ADRESA REDAKCE

Jungmannova 9

111 21 Praha 1,

tel.: 224 999 236,

e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,

Facebook: Český bratr,

instagram.com/ceskybratr

TISKNEME NA ŠETRNÝ PAPIR:

– suroviny pocházejí pouze

z udržitelných zdrojů s důrazem

na ochranu biotopů

a biodiverzity (papír má

certifikace FSC a PEFC)

– papír neobsahuje toxická

a ekologicky nešetrná plnidla

ISSN 1211-6793

V letošním roce se věnujeme tematickému cyklu s názvem Ježíš ve všedních situacích.

1. - 7. 8. 2026
HRADIŠTĚ U NÁSAVRK

Tábor pro konfirmandky
VÍC NEŽ TĚLO
JAK SOUVISÍ MÁ DUŠE S TĚLEM?

- ✓ DUCHOVNÍ OBNOVA
- ✓ POVÍDÁNÍ
- ✓ RUKODĚLKY
- ✓ DÁMSKÁ JÍZDA
- ✓ TÁNEC, ZPÍVÁNÍ, FILMY
- ✓ VZÁJEMNÁ INSPIRACE
- ✓ PROSTOR PRO SDÍLENÍ

CENA: 3940 Kč

PŘIHLAŠOVÁNÍ NA

[URL.CZ/@TABOR-HRADISTE](https://www.url.cz/@TABOR-HRADISTE)

VEDENÍ: MARTINA ZUŠTINOVÁ | DRAHOMÍRA DUŠKOVÁ HAVLÍČKOVÁ

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

Svatodušní sbírka 2026

**pro seniory
s Alzheimerovou nemocí**

Projekt „Za humny“ jim nabídne
přívětivé, lidské a důstojné prostředí.
Unikátní domácnosti vznikají v areálu
Diakonie ČCE – střediska v Krabčicích.

**Kolem však chybí zeleň.
Přispějte na její výsadbu!**

Děkujeme.

Diakonie ČCE – středisko
v Krabčicích

355 0661 309/0800

krabcice.diakonie.cz

Diakonie
Ceskokatolické církve evangelické